

Srovnání daně z příjmu fyzických osob v České republice a v Polsku

Markéta Ladnerová

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Markéta Ladnerová**
Osobní číslo: **M20977**
Studijní program: **B0411P050002 Účetnictví a daně**
Forma studia: **Prezenční**
Téma práce: **Srovnání daně z příjmu fyzických osob v České republice a v Polsku**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Provedte literární rešerši týkající se dané problematiky.

II. Praktická část

- Představte vybrané fyzické osoby a proveďte výpočet daně z příjmu fyzických osob v České republice a v Polsku.
- Zhodnotte zdanění příjmů fyzických osob v České republice a v Polsku.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

European tax handbook. 32nd ed. Amsterdam: International Bureau of Fiscal Documentation, 2021, 1340 s. ISBN 978-90-8722-690-9.

JAMES, Simon R. a Christopher NOBES. *Economics of taxation*. 18th ed. Birmingham: Fiscal Publications, 2018, 326 s. ISBN 978-1-906201-42-5.

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018, 274 s. ISBN 978-80-87974-17-9.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 269 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Blanka Jarolímová**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 10. února 2023

**PROHLÁŠENÍ AUTORA
BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE**

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s příjmem, pokud-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá srovnáním daně z příjmu fyzických osob v České republice a v Polsku. V teoretické části práce jsou popsány daňové systémy obou srovnávaných zemí. Podrobněji se práce zabývá tématem daní z příjmů fyzických osob. Praktická část poukazuje na rozdíly ve zdanění příjmů fyzických osob vybraných poplatníků na třech modelových příkladech. Výsledkem práce je zhodnocení výše daňového zatížení poplatníků v České republice a v Polsku.

Klíčová slova: daňová soustava, poplatník, daň z příjmu fyzických osob, daňové zatížení.

ABSTRACT

The bachelor thesis deals with the comparison of personal income tax in the Czech Republic and Poland. In the theoretical part of the thesis the tax systems of both countries are described. The thesis deals in more detail with the topic of personal income taxes. The practical part highlights the differences in the taxation of personal income of selected taxpayers in three model examples. The result of the work is an assessment of the tax burden on taxpayers in the Czech Republic and Poland.

Keywords: tax system, taxpayer, personal income tax, tax burden.

Tímto bych ráda vyjádřila poděkování paní Ing. Blance Jarolímové za odborné vedení, ochotu, čas a za velmi cenné rady, které mi poskytla během psaní této bakalářské práce.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 DAŇOVÁ SOUSTAVA V ČESKÉ REPUBLICE	13
1.1 PŘÍMÉ DANĚ	13
1.1.1 Důchodové daně.....	13
1.1.2 Majetkové daně	14
1.1.3 Ostatní přímé daně	15
1.2 NEPŘÍMÉ DANĚ.....	15
1.2.1 Všeobecné	16
1.2.2 Selektivní.....	16
2 DAŇOVÁ SOUSTAVA V POLSKU	17
2.1 PŘÍMÉ DANĚ	17
2.2 NEPŘÍMÉ DANĚ.....	20
3 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB V ČR	22
3.1 POPLATNÍCI DANĚ	23
3.2 PŘEDMĚT DANĚ	23
3.2.1 Předmětem daně nejsou.....	24
3.2.2 Osvobození od daně	25
3.3 STANOVENÍ ZÁKLADŮ DANĚ.....	25
3.4 ÚPRAVA ZÁKLADU DANĚ.....	26
3.4.1 Nezdanitelné části základu daně § 15	26
3.4.2 Odčitatelné položky daně od základu daně § 34.....	29
3.5 VÝPOČET DANĚ	29
3.5.1 Sazby daně	29
3.5.2 Slevy na dani a daňové zvýhodnění	30
4 SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ V ČR	32
4.1 SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	32
4.2 ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	34
5 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB V POLSKU	36
5.1 POPLATNÍCI DANĚ	36
5.2 PŘEDMĚT DANĚ	37
5.2.1 Osvobození od daně	37
5.3 STANOVENÍ ZÁKLADU DANĚ.....	38
5.4 ÚPRAVA ZÁKLADU DANĚ.....	38

5.4.1	Odpočty od základu daně	39
5.5	VÝPOČET DANĚ	40
5.5.1	Sazby daně	40
5.5.2	Další formy zdanění	41
5.5.3	Daňové úlevy	42
5.5.4	Slevy na dani	43
6	SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ V POLSKU	45
6.1	SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ.....	45
6.2	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	47
II	PRAKTICKÁ ČÁST	50
7	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB U ZAMĚSTNANCE	51
7.1	POPIS VYBRANÉ OSOBY	51
7.2	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU V ČR.....	51
7.2.1	Základ daně	51
7.2.2	Výpočet pojistného.....	52
7.2.3	Výpočet daně.....	53
7.2.4	Výpočet čisté mzdy	54
7.3	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU V POLSKU	55
7.3.1	Základ daně	55
7.3.2	Výpočet pojistného.....	55
7.3.3	Výpočet daně.....	56
7.3.4	Výpočet čisté mzdy	59
7.4	KOMPARACE VÝPOČTŮ	60
8	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB U PODNIKATELE.....	63
8.1	POPIS VYBRANÉ OSOBY	63
8.2	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU V ČR.....	63
8.2.1	Základ daně	63
8.2.2	Výpočet pojistného.....	64
8.2.3	Výpočet daně.....	65
8.3	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU V POLSKU	66
8.3.1	Základ daně	66
8.3.2	Výpočet pojistného.....	67
8.3.3	Výpočet daně.....	69
8.4	KOMPARACE VÝPOČTŮ	75
9	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB U PODNIKATELE S VYSOKÝM PŘÍJMEM.....	78
9.1	POPIS VYBRANÉ OSOBY	78
9.2	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU V ČR.....	78
9.2.1	Základ daně	78
9.2.2	Výpočet pojistného.....	78

9.2.3	Výpočet daně.....	79
9.3	VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU V POLSKU	80
9.3.1	Základ daně	80
9.3.2	Výpočet pojistného.....	80
9.3.3	Výpočet daně.....	81
9.4	KOMPARACE VÝPOČTŮ	86
ZÁVĚR		88
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....		90
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....		95
SEZNAM OBRÁZKŮ		96
SEZNAM TABULEK.....		97

ÚVOD

Daňové systémy jsou důležitou součástí ekonomiky a jejich nastavení má vliv na mnoho aspektů společnosti, včetně ekonomického růstu, zaměstnanosti a sociální spravedlnosti. V dnešní globalizované ekonomice je navíc čím dál více lidí ochotno pracovat nejen v rámci svého domácího trhu, ale i v zahraničí, a to z důvodu zajištění vyššího příjmu. Významným faktorem při rozhodování o zaměstnání či pobytu v dané zemi může být výše daně z příjmu.

Cílem této bakalářské práce je poskytnout komplexní přehled o daních z příjmů fyzických osob v České republice a v Polsku a porovnat je v různých daňových oblastech, jako jsou sazby daně, slevy na dani a další relevantní aspekty související s touto daní.

V teoretické části bude popsán současný stav daňové soustavy obou zemí a budou zde rozebrány jednotlivé daně, které se v daných zemích vyskytují. Dále se práce zaměří na daň z příjmu fyzických osob, kde budou specifikováni poplatníci daně a příjmy, které této dani podléhají. Následně se bude práce věnovat výši daňových slev a dalším faktorům ovlivňující výši daně.

V praktické části práce budou provedeny výpočty daně z příjmu fyzických osob na modelových příkladech. První příklad se věnuje výpočtu daně z příjmu fyzických osob u zaměstnance. Následující dva příklady jsou zaměřeny na výpočet daně z příjmu u podnikatelů. V prvním případě se jedná o podnikatele s příjmy nepřekračujícími první daňovou hranici. V druhém případě se jedná o podnikatele, který toto kritérium překročil a jeho příjmy v obou zemích podléhají vyšší sazbě daně.

Výsledkem bude závěrečné zhodnocení výše daňového zatížení vybraných poplatníků v České republice a v Polsku.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ

Cílem této bakalářské práce je poskytnout přehledné srovnání daňových systémů v České republice a v Polsku s důrazem na daň z příjmu fyzických osob.

Teoretická část má za cíl přiblížení daňových soustav obou srovnávaných zemí a poskytnutí podrobnějších informací o daňovém zatížení poplatníků. To bude dosaženo pomocí literární rešerše, kdy budou metodou abstrakce zpracovány podstatné informace důležité k porozumění dané problematiky. Pro zpracování literární rešerše budou použity odborné knihy, stejně jako odborné elektronické články a daňové zákony, a to jak v českém, anglickém, tak také v polském jazyce. Daňová soustava bude zpracována metodou deskripce, kde budou jednotlivé daně popsány a rozčleněny na daně přímé a nepřímé. Kromě běžného pojetí daní je v teoretické práci popsáno pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Tyto pojistné platby tvoří významnou část daňové zátěže poplatníků a jsou tedy důležité pro celkové určení daňového zatížení. Podrobněji se bude teoretická část zabývat daní z příjmu fyzických osob. Získané informace z první části práce budou následně sloužit jako návod pro zpracování výpočtů v části druhé.

Cílem praktické části je poukázat na rozdíly ve zdanění mezi těmito zeměmi a poskytnout přehledné informace o výpočtu daně z příjmů a její výše v obou zemích. Praktická část se zaměří na zdanění příjmu fyzických osob v České republice a v Polsku. Výpočty budou provedeny u třech různých poplatníků daně s různou výší příjmů. V praktické části bude proveden výpočet základu daně a výpočet pojistného spolu s daní z příjmu fyzických osob, a to jak v České republice, tak v Polsku. Na základě těchto výpočtů bude provedena analýza jednotlivých výpočtů, na kterou naváže komparace daňového zatížení jednotlivých poplatníků. Tento postup bude aplikován na všechny tři modelové příklady.

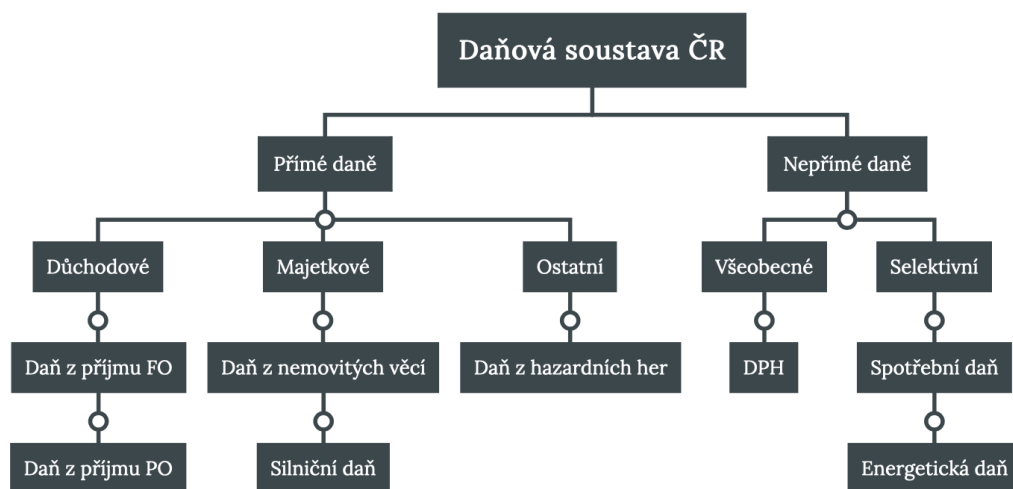
Přepočty na PLN budou prováděny podle jednotného kurzu 5,24 PLN zveřejněného Českou národní bankou pro rok 2022. Pro zjednodušení výpočtu nebudou zohledněny měsíční zálohy na daň a také se úhrn měsíčních plateb na zdravotní a sociální pojištění bude rovnat ročnímu vyúčtování pojistného.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DAŇOVÁ SOUSTAVA V ČESKÉ REPUBLICE

Daňovou soustavu můžeme chápat jako balíček veškerých daní, které se v daném státě vyskytují. V České republice daňovou soustavu tvoří daně přímé a nepřímé. (Klimešová, 2018)

Daň je povinná platba, vybírána orgány veřejné moci, za kterou není poskytnutá žádná protihodnota. Její účelem je zejména financování veřejných statků. V podstatě jde o převod peněz ze soukromého sektoru do sektoru veřejného. (James a Nobes, 2018)

Obrázek 1: Daňová soustava v České republice. (Zdroj: Vlastní zpracování dle Krajňák, 2022)

1.1 Přímé daně

Tento typ daní je spjatý s individuální majetkovou či důchodovou situací. To znamená, že daňová povinnost je specificky vázaná ke konkrétnímu poplatníkovi, který si často daň vypočítá a odvede sám. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019)

Dělí se na:

- důchodové daně (daň z příjmu FO a PO),
- majetkové daně (daň z nemovitých věcí, silniční daň),
- ostatní přímé daně (daň z hazardních her). (Krajňák, 2022)

1.1.1 Důchodové daně

Zástupcem důchodové daně je daň z příjmu fyzických a právnických osob, která je upravena zákonem č. 586/1992 Sb., o daních z příjmu, ve znění pozdějších předpisů. (Krajňák, 2022)

Daň z příjmu fyzických osob

Předmětem daně z příjmu fyzických osob jsou příjmy peněžní i nepeněžní, které se dělí na několik skupin, a to na:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy ze samostatné činnosti,
- příjmy z kapitálového majetku,
- příjmy z nájmu, ostatní příjmy.

Jak už z názvu vyplývá, poplatníkem této daně jsou fyzické osoby, mající příjmy alespoň z jedné výše zmiňované skupiny. Daňová povinnost se vypočítá součtem dílčích příjmů neboli dílčích základů daně, od kterých se odečtou nezdanitelné části daně a odčitatelné položky od základu daně. Následně se vypočte daň, kterou je možno snížit o slevy na dani a o daňové zvýhodnění. (Krajňák, 2022)

Více se problematice dani z příjmu FO věnuje kapitola č. 3 Daň z příjmu fyzických osob v ČR.

Daň z příjmu právnických osob

Právnické osoby jsou definovány v občanském zákoníku, konkrétně v zákonu č. 89/2012 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Zákon je popisuje jako organizovaný útvar mající právní osobnost. Jsou to tedy subjekty zakládané právním aktem. Patří mezi ně korporace, fundace a ústav. (Krajňák, 2022)

Předmětem daně jsou příjmy z veškeré činnosti a z nakládání s veškerým majetkem. Pro potřeby zjištění základu daně je nutné vyčíslit výsledek hospodaření, který se vypočítá jako rozdíl mezi výnosy a náklady. Základ daně je možné snížit o odčitatelné položky, mezi které se řadí například ztráta minulých let, hodnota bezúplatných plnění a odpočet na podporu výzkumu a vývoje. Z upraveného základu daně se dále vypočte 19% daň, jejíž hodnotu lze opět redukovat o slevy. Konkrétně se jedná o slevy za zaměstnávání zdravotně postižených, z investiční pobídky a o pohledávky do 1 500 Kč nevyhozené v exekuci. (Krajňák, 2022)

1.1.2 Majetkové daně

Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je upravena zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí. Povinnost podání daňového přiznání se týká pouze osob, které v roce předcházejícím

(v našem případě v roce 2022) nabyly do vlastnictví nemovitou věc nebo měnily parametry či charakter té stávající. Daňové přiznání se podává pouze pokud došlo ke změně. Předmětem daně jsou pozemky, stavby a jednotky, které jsou evidované v katastru nemovitostí České republiky. (Bureš, 2023)

Silniční daň

Daň silniční je upravena zákonem č. 16/1993 Sb., o dani silniční. Od roku 2022 se silniční daň týká pouze nákladních vozidel a jejich přípojných vozidel nad 3,5 tuny registrovaných v registru silničních vozidel ČR. Nově také byla stanovená nulovaná daňová povinnost pro výše zmiňovaná vozidla do 12 tun. (Marková, 2023)

1.1.3 Ostatní přímé daně

Daň z hazardních her

Poměrně novou daní je daň z hazardních her, upravena zákonem č. 187/2016 Sb. o dani z hazardních her, jejíž předmětem daně je provoz hazardních her, provoz loterie a jiné podobné hry na území České republiky. Poplatníkem této daně jsou subjekty provozující hazardní hry. Dělí se na 8 dílčích základů daně a sazba pro zdanění se liší v závislosti na typu hazardní hry. (Krajňák, 2022)

1.2 Nepřímé daně

Druhým typem daní, který tvoří daňovou soustavu, jsou daně nepřímé. Nepřímá daň je zahrnuta do ceny zboží a služeb, což znamená, že daň je zatížena v ceně konečného spotřebitele. Je proto potřeba rozlišovat rozdíl mezi pojmy poplatník a plátců daně. Poplatníkem je osoba, která daň platí prostřednictvím nákupu. Plátcem je naopak osoba, která daň vybere a odvede příslušnému orgánu, finančnímu úřadu či celní správě. (Kubátová, 2018)

Nepřímé daně se dělí do dvou kategorií:

- všeobecné (daň z přidané hodnoty),
- selektivní (spotřební daně, energetické daně).

1.2.1 Všeobecné

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty je upravena zákonem č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Daň je nyní výrazně harmonizovaná, naposledy k tomu přispěla novela zákona č. 355/2021 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů, která reagovala na změnu směrnice Rady 2006/112/ES o společném systému daně z přidané hodnoty. Povinným plátcem DPH je fyzická či právnická osoba provozující ekonomickou činnost, jejíž obrat za 12 předcházejících kalendářních měsíců přesáhl částku 1 000 000 Kč. Od listopadu 2022 se tato hranice zvýšila na 2 000 000 Kč. (Marková, 2023)

Předmětem daně je dodání zboží a poskytnutí služby za úplatu osobou povinnou k dani s místem plnění v tuzemsku, pořízení zboží z jiného členského státu EU za úplatu osobou povinnou k dani či právnickou osobou nepovinnou k dani, dále také pořízení nového dopravního prostředku z jiného členského státu za úplatu osobou nepovinnou k dani a dovoz zboží s místem plnění v tuzemsku. (Krajňák, 2022; Marková, 2023)

V České republice rozlišujeme 3 sazby daně:

- základní sazba daně 21 %,
- první snížená sazba 15 %,
- druhá snížená sazba 10 %.

1.2.2 Selektivní

Spotřební daň

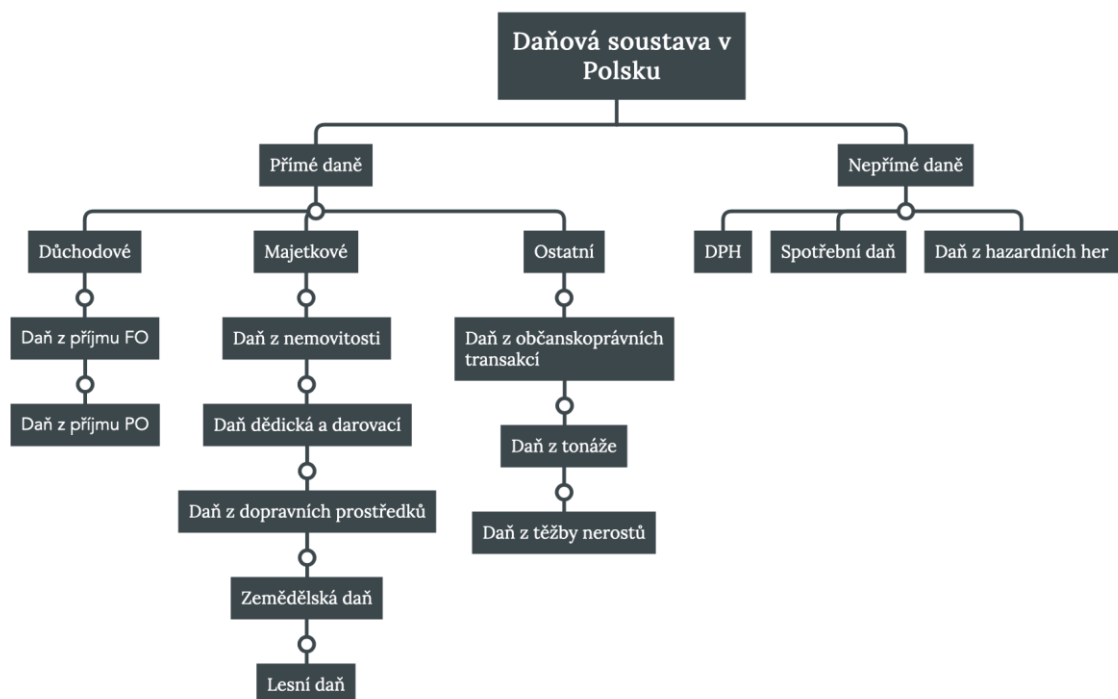
Spotřební daň se během let několikrát novelizovala z důvodu harmonizace daně s Evropskou unií a momentálně jsou spotřební daně upraveny v zákonu č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních. Zákon uvádí, že předmětem daně jsou minerální oleje, líh, pivo, víno a meziprodukty a tabákové výrobky. Na našem území máme tedy spotřebních daní několik: daň z minerálních olejů, daň z lihu, daň z piva, daň z vína a meziproduktů, daň z tabákových výrobků a daň ze surového tabáku. (Spotřební daně a jejich správa, b. r.)

Energetická daň

Poslední nepřímou daní je energetická daň, známá také pod názvem ekologická, upravená zákonem č. 261/2007 Sb. zákona o stabilizaci veřejných rozpočtů. Daň vznikla jako reakce na reformu veřejných financí, která se konala v roce 2008 v návaznosti na směrnici EU č. 2003/96/ES. Předmětem této daně je zemní plyn, pevná paliva a elektřina. (Krajňák, 2022)

2 DAŇOVÁ SOUSTAVA V POLSKU

Daňový systém v Polsku spolu se všemi předpisy, které se k němu vztahují, je stanoven Ústavou Polské republiky a daňovými nařízeními. Podobně jako v České republice, i v Polsku se daňová soustava dělí na přímé a nepřímé daně. Přímé daně se vztahují k majetku a příjmům individuálních poplatníků, zatímco nepřímé daně jsou obsaženy v cenách zboží a služeb. U nepřímých daní je tedy poplatníkem konečný spotřebitel a plátce vybrané daně odvede příslušnému orgánu. (Sądej, 2022)

Obrázek 2: Daňová soustava v Polsku (Zdroj: Vlastní zpracování)

2.1 Přímé daně

V Polsku existuje velké množství přímých daní. Kromě daní z příjmů, kterými jsou daň z příjmu fyzických osob a daň z příjmu právnických osob, je zde nemalé množství ostatních přímých daní, mezi které patří:

- daň z nemovitosti,
- daň dědická a darovací,
- daň z dopravních prostředků,
- daň z občanskoprávních transakcí,
- zemědělská daň,

- lesní daň,
- daň z tonáže,
- daň z těžby nerostů. (Sądej, 2022)

Daň z příjmu fyzických osob

Příjmy, které podléhají dani z příjmu fyzických osob jsou:

- příjmy ze závislé činnosti,
- příjmy z činnosti vykonávaných osobně,
- příjmy z nezemědělské hospodářské činnosti,
- příjmy ze speciálních úseků zemědělské výroby,
- příjmy z nájmu nemovitostí,
- příjmy z peněžního kapitálu,
- příjmy z vlastnických práv,
- příjmy z prodeje nemovitostí, vlastnických práv a jiných věcí,
- příjmy z jiných zdrojů.

Poplatníkem daně jsou fyzické osoby, jejichž příjem je předmětem daně alespoň jedné z výše zmiňovaných kategorií. V Polsku mají poplatníci možnost volby mezi několika způsoby zdanění, a to zdanění podle obecných podmínek, paušální daní a paušální částkou z registrovaných příjmů. (*Individual - Taxes on personal income*, 2023)

Více se této problematice bude věnovat kapitola č. 5 Daň z příjmu fyzických osob v Polsku.

Daň z příjmu právnických osob

Daň z příjmu právnických osob platí právnické osoby podnikající na území Polska. Daňová povinnost u právnických osob, mající v Polsku registrovanou kancelář, se navíc vztahuje i na jejich celosvětové příjmy. (Tomasik, 2022)

Zdanitelným příjmem pro potřeby daně z příjmu PO jsou veškeré příjmy z ekonomické činnosti (kromě zemědělské činnosti) vytvořené v daném roce. Tyto příjmy lze následně snížit o daňově odpočitatelné výdaje. Základní sazba daně činí 19 %. Výjimka se vztahuje na poplatníky, jejichž celkový příjem nepřesáhl 2 miliony EUR. Tito poplatníci mají nárok na 9% sazbu daně u jiných než kapitálových příjmů. (Tomasik, 2022)

Příjmy právnických osob se dělí do dvou kategorií; kapitálové příjmy a další příjmy. Mezi kapitálové příjmy patří dividendy, prodej akcií, příjmy získané fúzí a jiné. Další příjmy zahrnují všechny příjmy, které nespádají do první kategorie, a jedná se tedy především o příjmy z obchodu, dopravy a služeb. Rozdělení slouží kvůli odpočtu případné ztráty. Platí totiž, že ztráta vygenerovaná v jedné kategorii nelze uplatnit v kategorii druhé. (Polsko, 2022b)

Daň z nemovitosti

Dani z nemovitosti podléhají pozemky, budovy a stavby. V případě staveb se daňová povinnost vztahuje pouze na ty, které slouží k podnikatelské činnosti. Výše daně závisí na několika faktorech, jako je například umístění nemovitosti. Sazba daně je určována na roční bázi jednotlivými obci a městy. Ministerstvo financí však nastavuje maximální hranici, kterou je obecní rada povinna respektovat. Výjimkou je daň ze staveb, pro kterou je stanovena 2% pevná sazba daně. (Dowgier, 2021)

Daň dědická a daň darovací

Obě tyto daně jsou vybírány z hodnoty majetku, který se nachází na území Polska, nebo z majetku nacházejícího se v zahraničí, pokud má obdarovaný nebo dědic trvalý pobyt v Polsku. Daň se neplatí za majetek, který byl nabyt od nejbližších příbuzných, jako jsou manžel/ka, rodiče a děti. (*Individual - Other taxes*, 2023)

V České republice byla daň dědická a darovací zrušena zákony opatřením senátu č. 340/2013 Sb. Bezúplatné příjmy jsou od roku 2014 předmětem zákona o dani z příjmu. (Česko, 2013)

Daň z dopravních prostředků

Předmětem daně jsou vozidla s maximální povolenou hmotností nad 3,5 tuny. Sazby daně jsou stanoveny zastupitelstvem obce vždy pro daný rok a liší se v závislosti na stáří vozidla, počtu sedadel a ekologické zátěži vozidla. (Ministerstwo finansów, 2023)

Daň z občanskoprávních transakcí

Tato daň je vybírána z převodu úvěrových či darovacích smluv, z převodu hypotéky a z prodeje majetku. Výše daně závisí na druhu transakce a je určena procentuální sazbou. Sazby se liší v závislosti na druhu převodu: pro prodej a směnu je stanovena 1% sazba, zatímco pro hmotný majetek a nemovitosti platí sazba 2 %, půjčky jsou daněny 0,5 %. (*Corporate - Other taxes*, 2023)

Zemědělská daň

Předmětem zemědělské daně jsou pozemky používané k zemědělské činnosti jako je například pěstování osiva, chov zvířat či průmyslová výroba živočišných produktů. Pro potřeby daně je jako zemědělská půda považována plocha o rozměru alespoň 1 ha nebo 1 přepočtového ha. Poplatníky jsou vlastníci nebo osoby mající k těmto k zdanitelným pozemkům právo. (Machniewski, 2022)

Lesní daň

Daňová povinnost se týká ploch evidovaných v evidenci pozemků a staveb jako lesy s výjimkou lesů, které slouží k jiné než lesnické činnosti. Je zde však řada výjimek, mezi které patří třeba lesy se stromy do 40 let nebo lesy zapsané v rejstříku památek. (Redakcja Portalu Podatkowego, 2022)

V České republice je zemědělská a lesní daň obsažena v dani z nemovitých věcí.

Daň z tonáže

Daň z tonáže je typ paušální daně, který se týká osob poskytujících přepravní služby po moři a osob pracujících na moři. Předmětem daně jsou činnosti, které souvisí s provozováním obchodních lodí v mezinárodní lodní přepravě při použití lodě nad 100 hrubé tonáže. (K., 2021)

Daň z těžby nerostů

Daň z těžby nerostů je poměrně novou daní, která byla uvedena v platnost teprve v roce 2012. Daní podléhá těžba některých nerostů, kterými jsou měď, stříbro, ropa a zemní plyn. Pro potřeby výpočtu daně se používají dva způsoby zdanění v závislosti na druhu nerostu. (Redakcja Portalu Podatkowego, 2023)

2.2 Nepřímé daně

V Polsku se nepřímé daně skládají z následujících daní:

- daň z přidané hodnoty,
- spotřební daň,
- daň z hazardních her.

Daň z přidané hodnoty

Daň z přidané hodnoty se v Polsku vztahuje na dodání zboží a poskytování služeb za úplatu na území Polska, na dovoz a vývoz zboží a na pořízení a dodání zboží v rámci Evropské unie.

V Polsku platí tři sazby DPH:

- základní sazba 23 %,
- první snížená sazba 8 %,
- druhá snížená sazba 5 %.

Základní sazba se vztahuje na většinu zboží a služeb. Snížené sazby jsou převážně používány pro potraviny, léky, stravovací a hotelové služby. (*Corporate - Other taxes*, 2023)

V roce 2022 došlo k dočasnému snížení sazeb u některých potravin, hnojiv a dalších prostředků sloužících k zemědělské výrobě. Dále byly sníženy sazby pro zemní plyn, motorová paliva, elektřinu a tepelnou energii. Toto opatření bylo přijato v reakci na vysokou inflaci a mělo sloužit k podpoře firem a obyvatel. (*Corporate - Other taxes*, 2023)

Spotřební daň

Předmětem spotřební daně je výroba, prodej, dovoz a pořízení určitého druhu zboží v rámci Evropské unie. V zákoně o spotřebních daních je uvedeno, že mezi toto zboží patří například alkohol, cigarety, benzín, oleje, plyn, elektřina a osobní automobily. (*Corporate - Other taxes*, 2023)

Pro výpočet spotřební daně se používají čtyři metody v závislosti na druhu zboží. Patří mezi ně procento ze základu daně, částka za jednotku, procento z maximální maloobchodní ceny nebo kombinace částky za jednotku a procenta z maximální maloobchodní ceny. (*Corporate - Other taxes*, 2023)

Daň z hazardních her

Plátcem daně z hazardních her jsou subjekty provozující hazardní hry s výjimkou propagační loterie organizovaných na základě licence nebo oprávnění. Na rozdíl od České republiky jsou poplatníkem daně osoby využívající služeb hazardních her. Pro výpočet daně jsou použity sazby, které se odvíjí na základě druhu hazardní hry. (Dynowski a Stelmachowski, 2022; *European tax handbook*, 2021)

3 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB V ČR

Daň z příjmu fyzických osob (dále jen DPFO) je zákonem stanovená daňová povinnost, která se vztahuje na příjmy obyvatelstva získané v rámci České republiky i zahraničí. (Marková, 2023)

DPFO se v ČR platí v pravidelných intervalech prostřednictvím daňového přiznání. To může být podáno třemi různými způsoby, a to listinnou formou, elektronicky či prostřednictvím daňového poradce. Daňové přiznání musí být odevzdáno nejpozději do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. V případě podání elektronickou formou se lhůta prodlužuje na 4 měsíce po skončení zdaňovacího období, pokud přiznání nebylo podáno v základní stanovené lhůtě. Při podání daňového přiznání prostřednictvím daňového poradce se základní lhůta prodlužuje na 6 měsíců po skončení zdaňovacího období v případě, že přiznání nebylo podáno do 3 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. U daňových subjektů majících zákonem stanovenou povinnost účetní závěrky ověřené auditorem se lhůta na 6 měsíců prodlužuje automaticky. (Fakticky je ovšem posledním dnem pro podání daňového přiznání první pracovní den následující po těchto lhůtách). V některých případech lze požádat o prodloužení lhůty pro podání daňového přiznání, například pokud poplatník disponuje příjmy ze zahraničí může požádat o prodloužení lhůty na 10 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. Daňové přiznání musí povinně odevzdat poplatníci, kteří dosáhli příjmu vyššího než 15 000 Kč. Od roku 2023 je tato hranice zvýšena na 50 000 Kč. (Marková, 2023)

Zálohy na DPFO se hradí podle poslední známé výše daňové povinnosti; zálohy neplatí poplatník, jehož roční daňová povinnost nepřesáhla 30 000 Kč. Pokud byla daňová povinnost vyšší než 30 000 Kč a zároveň nižší než 150 000 Kč, platí se záloha na DPFO ve výši 40 % poslední známé daně, a to do 15. dne 6. a 12. měsíce. Zálohy ve výši 25 % platí poplatníci, jejichž poslední známá povinnost k dani přesáhla 150 000 Kč, a to čtvrtletně vždy do 15. dne. Zálohy se zaokrouhlují na celé 100 Kč nahoru. (Marková, 2023)

Pro osoby, které mají příjmy pouze ze závislé činnosti a podepsaly prohlášení k dani, je také možnost požádat svého zaměstnavatele o roční zúčtování daně. To je možné za předpokladu, že zaměstnanec pracoval během zdanitelného období pouze u jednoho zaměstnavatele, nebo pracoval u více zaměstnavatelů, avšak nikoli současně. (Marková, 2023)

Od roku 2021 nemusí daňové přiznání podávat podnikatelé, kteří se rozhodli vstoupit do režimu paušální daně. Paušální daň se platí formou pravidelných plateb, které se skládají

z daně z příjmu, důchodového pojištění a veřejného zdravotního pojištění. (Obecné informace, [2023])

Do paušálního režimu mohou vstoupit: *

- osoby, u kterých nebylo zahájeno insolvenční řízení,
- osoby, které jsou neplátcí DPH,
- osoby, jejichž příjmy nepřesáhly hranici pro zvolené pásmo v období bezprostředně předcházejícím,
- osoby, které k prvnímu dni rozhodného zdaňovacího období neměly příjmy ze závislé činnosti (s výjimkou příjmů zdaněných srážkovou daní podle zvláštní sazby daně). (Obecné informace, [2023])

*pozn.: Zmíněné podmínky musí být splněny současně.

3.1 Poplatníci daně

Poplatníky daně z příjmu FO jsou fyzické osoby mající neomezenou či omezenou daňovou povinnost. Neomezená daňová povinnost se vztahuje na daňové rezidenty, kterými jsou osoby mající na území České republiky bydliště nebo se zde zdržují. (Krajňák, 2022)

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů v § 2 uvádí, že: „*Poplatníky obvykle se zdržujícími na území České republiky jsou ti, kteří zde pobývají alespoň 183 dnů v příslušném kalendářním roce, a to souvisle nebo v několika obdobích; do doby 183 dnů se započítává každý započatý den pobytu.*“ Dále zákon uvádí, že „*Bydlištěm na území České republiky se pro účely tohoto zákona rozumí místo, kde má poplatník stálý byt za okolnosti, z nichž lze usuzovat na jeho úmysl trvale se v tomto bytě zdržovat.*“

Neomezená daňová povinnost, která je na tyto daňové rezidenty uvalena, se týká příjmů, které plynou jak ze zdrojů na území České republiky, tak ze zdrojů v zahraničí. Daňoví nerezidenti s omezenou daňovou povinností jsou pak ti, kteří výše zmiňovanou podmínku nesplňují a jejich omezená daňová povinnost se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů v České republice. (Krajňák, 2022)

3.2 Předmět daně

Daň z příjmu fyzických osob se vztahuje na následující kategorie příjmů, které jsou uvedeny v §3 ZDP:

- **Příjmy ze závislé činnosti § 6** – řadí se sem příjmy z pracovněprávního vztahu či podobného poměru nehledě na to, zda tyto příjmy plynou z minulé, přítomné či budoucí činnosti. Dále se zde řadí příjmy za práci člena družstva, společníka s. r. o., komanditisty komanditní společnosti, stejně jako odměny člena orgánu PO a odměny likvidátora.
- **Příjmy ze samostatné činnosti § 7** – do této kategorie spadají příjmy ze živnostenského podnikání, zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, podíly společníků na zisku, z výkonu nezávislého povolání a další. Tyto příjmy jsou však považovány za příjmy ze samostatné činnosti pouze pokud nejsou považovány za příjem podle § 6.
- **Příjmy z kapitálového majetku § 8** – jedná se o příjmy neuvedené v § 6 a § 7. Jsou jimi příjmy získané z finančních investic, jako jsou například úroky z úvěrů či zápůjček, dividendy a plnění ze soukromého životního pojištění nebo jiného pojištění, které má podobný charakter.
- **Příjmy z nájmu § 9** – tento druh příjmu se vztahuje na příjmy z pronájmu nemovitých věcí a na příjmy z pronájmu vozidel a jiných movitých věcí, které nejsou zařazeny do obchodního majetku poplatníka s výjimkou příležitostného nájmu podle § 10 odst. 1 písm. a.
- **Ostatní příjmy § 10** – mezi ostatní příjmy spadají převážně příjmy z příležitostného nájmu movitých věcí, z úplatného převodu a další příjmy, které nebyly uvedeny v předcházejících paragrafech za předpokladu, že tyto příjmy nejsou od daně osvobozeny. (Marková, 2023)

Podle zákona o dani z příjmu je za příjem považováno peněžní i nepeněžní plnění včetně směny. Zákon mimo jiné také stanovuje, které příjmy nejsou předmětem daně a které příjmy jsou od daně osvobozeny. (Marková, 2023)

3.2.1 Předmětem daně nejsou

Předmětem daně nejsou: příjmy generované z nabytí akcií nebo podílových listů a také příjmy, které byly získány z restituace majetku v souladu s platnými předpisy. Dále jsou to příjmy z úvěrů či zápůjček s výjimkou příjmů obdržených z vrácené částky, které byly získány úplatným postoupením pohledávky, a to ve výši rozdílu mezi příjmem z vrácení

a částkou, v jaké byla pohledávka postoupena. Existuje však mnoho dalších příjmů, které jsou uvedeny v § 3 v odstavci 4 ZDP. (Marková, 2023)

3.2.2 Osvobození od daně

Příjmy, které jsou osvobozené od daně, se do daňového přiznání neuvádí. Mezi nejčastější typy příjmů, které jsou podle § 4, § 4a, § 4b § 6 odst. 9 a § 10 odst. 3 ZDP osvobozeny patří:

1. **Sociální dávky:** Osvobození od daně se vztahuje na sociální dávky, jako jsou mateřská, nemocenská, invalidní dávka, podpora v nezaměstnanosti, dávky hmotné nouze a další.
2. **Dotace:** Dotace, které byly získány z rozpočtu: kraje, obce, ze státního fondu a dalších, pokud byly vynaloženy na pořízení hmotného majetku, na zhodnocení hmotného majetku a na odstranění živelních pohrom.
3. **Náhrady škody:** Náhrady škody vyplácené pojišťovnou, zaměstnavatelem nebo jiným subjektem, pokud jsou poskytnuty jako kompenzace za majetkovou nebo nemajetkovou újmu.
4. **Příjmy z prodeje:** Při prodeji nemovitých a movitých věcí je příjem osvobozen v následujících případech; pokud je majetek držen déle, než je zákonem stanovená doba; v případě rodinného domu, pokud takový byl využíván jako bydliště po dobu 2 let nebo pokud byl příjem z prodeje nemovité věci použit na obstarání vlastní bytové potřeby.
5. **Výhry:** Výhry z hazardních her, pokud výše výhry nepřesahuje 1 milion korun.
6. **Bezúplatné příjmy:** Obdržené dary, které poplatník získal od příbuzného v přímé linii nebo od osoby, se kterou poplatník žil nejméně 1 rok před získáním daru a další. (Ostatní, 2023)

3.3 Stanovení základů daně

Způsob výpočtu základu daně se liší v závislosti na tom, zda poplatník vede účetnictví nebo daňovou evidenci. Účetnictví rozlišuje výnosy a náklady, zatímco daňová evidence příjmy a výdaje. Princip výpočtu však zůstává stejný. (Marková, 2023)

Základem daně je tedy částka, která představuje příjmy (výnosy) poplatníka v daném zdaňovacím období převyšující výdaje (náklady) prokazatelně vynaložené na jejich získání, zabezpečení a udržení. V případě, že poplatník obdrží více než jeden druh příjmu,

základ daně se vypočítá jako součet jednotlivých dílčích základů daně pro každý druh příjmu zvlášť. Podnikatelé mají také možnost využití paušálních výdajů, které se stanoví procentem z dosažených příjmů. Výše procentuální sazby se liší v závislosti na druhu zdanitelného příjmu poplatníka. (Klimešová, 2018; Marková, 2023)

Podle § 7 ZDP jsou sazby paušálních výdajů následující:

- 80 % u příjmů ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a u příjmů ze živnostenského podnikání řemeslné povahy, maximálně však do částky 1 600 000 Kč.
- 60 % u příjmů z živnostenského podnikání s výjimkou podnikání řemeslného, maximálně však do částky 1 200 000 Kč.
- 30 % u příjmů z nájmu majetku, který je zařazen v obchodním majetku poplatníka, maximálně však do částky 600 000 Kč.
- 40 % pro jiné příjmy ze samostatné činnosti, maximálně však do částky 800 000 Kč.

Podle § 9 ZDP je možné uplatit paušální výdaje ve výši 30 % z dosažených příjmů z nájmného, maximálně však do částky 600 000 Kč. (Marková, 2023)

Pokud jsou výdaje (náklady) podle účetnictví nebo daňové evidence vyšší než příjmy (výnosy) uvedené v § 7 a § 9 zákona o daních z příjmů, vzniká ztráta. Tato ztráta se odečte od souhrnu dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmů uvedených v § 7 až § 10. Pokud nelze ztrátu uplatit v daném zdaňovacím období nebo to pro poplatníka není výhodné, lze ji nebo její část odečíst v následujících zdaňovacích obdobích podle § 34 zákona o daních z příjmů. (Klimešová, 2018)

Jak již bylo zmíněno, do základu daně se nezapočítávají příjmy osvobozené od daně, dále také příjmy, které nejsou předmětem daně a příjmy spadající do samostatného základu daně. (Klimešová, 2018)

3.4 Úprava základu daně

3.4.1 Nezdánitelné části základu daně § 15

Základ daně lze snížit o tzv. nezdanitelné části základu daně, mezi něž patří:

- bezúplatná plnění,
- úroky z hypotečního a stavebního spoření,

- penzijní pojištění,
- soukromé životní pojištění,
- členské příspěvky,
- úhrady za zkoušky dalšího vzdělávání. (Klimešová, 2018)

Bezúplatná plnění

Od základu daně je možné odečíst hodnotu bezúplatných plnění poskytnutých obcím, krajům, organizačním složkám státu či právnickým osobám se sídlem na území České republiky, za podmínky, že tato plnění byla poskytnuta na podporu vědy, vzdělávání, kultury, zdravotnictví a dalších. Stejně tak lze odečíst bezúplatná plnění poskytnutá fyzickým osobám s bydlištěm v České republice, pokud tyto osoby poskytují zdravotní služby, provozují školská zařízení nebo pobírají invalidní důchod a jiné. (Klimešová, 2018)

Kromě toho je nutné respektovat určené limity. Minimální hodnota úhrnu zaplacených bezúplatných plnění musí činit alespoň 2 % ze základu daně nebo alespoň 1000 Kč. V roce 2022 je maximální hranice stanovena na 30 % ze základu daně. (Doskočilová, 2023)

Za bezúplatné plnění poskytnuté zdravotnickým službám se taky považuje darování krve, orgánů či krevtovorných buněk. Za darování krve je možno odečíst 3 000 Kč ze základu daně, u darování orgánu a krevtovorných buněk tato částka činí 20 000 Kč. (Marková, 2023)

Úroky z hypotečního a stavebního spoření

Výši základu daně je možno snížit o úroky, které byly v průběhu zdanitelného období uhrazeny z úvěru poskytnutého ze stavebního spoření nebo hypotečního úvěru, za předpokladu, že tyto úvěry sloužily k financování bytových potřeb. Maximální částka, o kterou lze základ daně snížit je 150 000 Kč. V případě, že byly úroky placeny pouze po část roku, je možno uplatnit 1/12 z maximálního limitu měsíčně. (Marková, 2023)

Penzijní pojištění

V rámci zdaňovacího období je možné odečíst od základu daně úhrn příspěvků v maximální výši 24 000 Kč, které byly poplatníkem zaplacený na:

- a) **Penzijní připojištění se státním příspěvkem:** základ daně lze snížit o souhrnnou částku měsíčních příspěvků, které v jednotlivých kalendářních měsících přesáhly hranici pro státní příspěvek.

- b) **Penzijní pojištění:** úhrn zaplacených příspěvků na penzijní pojištění lze od základu daně odečíst za předpokladu, že sjednaná smlouva obsahuje podmínky výplaty plnění až po 60 kalendářních měsících a zároveň nejdříve po dosažení věku 60 let.
- c) **Doplňkové penzijní spoření:** od základu daně je možné odečíst zaplacené příspěvky na doplňkové penzijní spoření, a to v částce, která se rovná zaplaceným příspěvkům, které v jednotlivých kalendářních měsících překročily částku pro nárok na státní příspěvek. (Marková, 2023)

Soukromé životní pojištění

Nejvýše lze základ daně snížit o 24 000 Kč zaplacených na příspěvky na soukromé životní pojištění, které bylo sjednáno podle smlouvy řídící se následujícími podmínkami:

- Výplata pojistného plnění je možná až po 60 kalendářních měsících ode dne, kdy byla smlouva uzavřena, a současně nejdříve v kalendářním roce, v němž poplatník dosáhne věku 60 let.
- Pro pojistnou smlouvu s pevně sjednanou částkou a s pojistnou dobou trvající od 5 do 15 let pro případ dožití musí sjednaná částka činit nejméně 40 000 Kč. Pokud je pojistná doba delší než 15 let, musí sjednaná částka činit alespoň 70 000 Kč.
- Není umožněno vyplatit jiný příjem než pojistné plnění, které nezakládá zánik pojistné smlouvy. (Marková, 2023)

Členské příspěvky

Pro možnost odečtu zaplacených členských příspěvků je nutné, aby byly příspěvky zaplacené členské organizaci, která zastupuje hospodářské a sociální zájmy zaměstnanců. Maximálně výše odečtu je omezena na 1,5 % zdanitelných příjmů ze závislé činnosti, s maximální hodnotou 3 000 Kč. (Marková, 2023)

Úhrady za zkoušky dalšího vzdělávání

Úhrady, které byly vynaloženy na zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělání, je možno odečíst od základu daně, pokud nebyly zaplacené zaměstnavatelem anebo již nebyly uplatněny jako výdaj. Maximální výše odečtu závisí na zdravotním stavu poplatníka. Obecně lze základ daně snížit nejvýše o 10 000 Kč, u osob se zdravotním postižením o 13 000 Kč a pro osoby s těžkým zdravotním postižením platí částka 15 000 Kč. (Marková, 2023)

3.4.2 Odčitatelné položky daně od základu daně § 34

Podle § 34 zákona o daních z příjmů jsou odpočitatelnými položkami snižující základ daně:

- **Ztráta:** ztrátu nebo její část je možné uplatit buď ve dvou bezprostředně předcházejících obdobích, nebo v pěti bezprostředně následujících zdanitelných obdobích po období, kdy ztráta vznikla. Pokud se ztráta uplatňuje v předcházejících obdobích, může být odečtena pouze do výše 30 000 000 Kč.
- **Odpočet na podporu výzkumu a vývoje:** v daňovém přiznání za příslušné zdaňovací období lze uplatnit odpočet výdajů na výzkum a vývoj, a to v plné výši 100 % nebo ve zvýšené výši 110 % vynaložených výdajů.
- **Odpočet na podporu odborného vzdělávání:** daňový odpočet na podporu odborného vzdělávání se skládá ze součtu dvou částí a to: odpočtu na podporu pořízení majetku pro účely odborného vzdělávání a odpočtu na podporu výdajů spojených se vzděláváním žáků či studentů v rámci odborného vzdělávání. (Macháček, 2019)

3.5 Výpočet daně

Poté, co jsou od základu daně odečteny odčitatelné položky a nezdánitelné části základu daně, získá poplatník upravený základ daně. Z upraveného základu zaokrouhleného na celé stokoruny dolů, se následně vypočítá daňová povinnost podle aktuálně platných daňových sazeb. (Krajňák, 2022)

3.5.1 Sazby daně

V České republice má daňová sazba progresivní charakter, což znamená, že s narůstajícím příjmem roste i daňová zátěž. Osoby mající vysoké příjmy jsou tak daleko více daňově zatíženy, jelikož se na část jejich příjmu uplatní progresivní sazba daně. (Dvořáková, Pitterling a Skalická, 2019)

Základní sazba daně činí 15 % a uplatňuje se na příjmy do výše 48násobku průměrné mzdy, což v roce 2022 činilo 1 867 728 Kč. V tabulce vidíme, že základ daně do částky 48násobku průměrné mzdy se tedy zdaňuje základní sazbou daně. Progresivní sazba daně se uplatňuje pouze na příjmy nad stanovenou hranici. (Krajňák, 2022)

Tabulka 1: Sazby daně z příjmu FO v ČR

Základ daně v Kč		Sazba daně
Od	Do	
0	48násobku průměrné mzdy	15 %
48násobku průměrné mzdy	a více	23 %

3.5.2 Slevy na dani a daňové zvýhodnění

Vypočtenou daňovou povinnost lze následně snížit o slevy na dani a daňová zvýhodnění na děti. Platí však, že výsledná daň po uplatnění slev nesmí být záporná. Záporné hodnoty daně, označované jako daňový bonus, je možné dosáhnout pouze prostřednictvím daňového zvýhodnění, které se provádí až po odečtení slev. (Krajňák, 2022)

V následujících tabulkách je znázorněn přehled platných sazeb pro slevy a daňové zvýhodnění v roce 2022.

Tabulka 2: Slevy na dani v roce 2022

Sleva	Měsíčně v Kč	Ročně v Kč
Poplatník	2 570	30 840
Manžel/ka	-	24 840
Invalidita I. a II. stupně	210	2 520
Invalidita III. stupně	420	5 040
Držitel průkazu ZTP/P	1 345	16 140
Student	335	4 020
Umístění dítěte	-	maximálně 16 200
Zastavená exekuce	-	maximálně 450*

*pozn.: Maximální částka pro uplatnění jedné exekuce. Počet zastavených exekucí je neomezený.

Tabulka 3: Daňové zvýhodnění v roce 2022

Daňové zvýhodnění	Základní sleva na dítě v Kč		Dítě ZTP/P v Kč	
	Roční	Měsíční	Roční	Měsíční
1. dítě	15 204	1 267	30 408	2 534
2. dítě	22 320	1 860	44 640	3 720
3. a další	27 840	2 320	55 680	4 640

4 SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ V ČR

4.1 Sociální zabezpečení

Povinnost platit pojistné platí pro zaměstnance, zaměstnavatele a osoby samostatně výdělečně činné. Pojistné za zaměstnance se odvádí příslušné Okresní správě sociálního zabezpečení (OSSZ) za jednotlivé kalendářní měsíce. OSVČ za jednotlivé kalendářní měsíce odvádí zálohy na pojistné, které budou vyúčtovány v přehledech po konci zdaňovacího období. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023)

Sociální zabezpečení obsahuje:

- nemocenské pojištění,
- důchodové pojištění,
- příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Vyměřovacím základem u závislé činnosti je hrubá mzda zaměstnance včetně prémie a odměn. Náhrady škody, odstupné a další plnění podobného charakteru se do vyměřovacího základu nezahrnují. Zaměstnavatel je povinen pravidelně srážet zaměstnancům pojistné ve výši 6,5 % z hrubé mzdy. Kromě toho je také povinen platit pojistné za zaměstnance ve výši 24,8 % z celkového součtu hrubých mezd a úhrn pojistného odvést na účet OSSZ. (Výpočet pojistného, b. r.; Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023)

Tabulka 4: Sociální zabezpečení – závislá činnost v ČR

	Zaměstnanec	Zaměstnavatel
Důchodové pojištění	6,5 %	21,5 %
Nemocenské pojištění	-	2,1 %
Státní politika zaměstnanosti	-	1,2 %
Celkem	6,5 %	24,8 %

U podnikatelů se vyměřovací základ vypočítá jako 50 % z daňového základu. Rozhodná částka pro účast na důchodovém pojištění pro osoby, které podnikají v rámci vedlejší činnosti činí v roce 2022 93 387 Kč. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023)

Nemocenské pojištění je pro OSVČ dobrovolné. V případě, že se podnikatel rozhodne podílet na nemocenském pojištění, musí platit pojistné alespoň ve výši 147 Kč. Tato částka je vypočtená jako 2,1 % z minimálního vyměřovacího základu pro výpočet nemocenského pojištění, který činí 7 000 Kč. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023)

Tabulka 5: Sociální zabezpečení – OSVČ v ČR

	Sazba pojistného
Důchodové pojištění	28 %
Státní politika zaměstnanosti	1,2 %
Nemocenské pojištění (dobrovolné)	2,1 %

Jestliže vyměřovací základ podnikatele nedosahuje minimální výše pro výpočet pojistného, bude se pojistné vypočítávat z minimálního vyměřovacího základu, který se pro hlavní a vedlejší činnost liší. U hlavní činnosti se minimální vyměřovací základ vypočítá jako 25 % z průměrné mzdy, což činí 9 728 Kč. Pro vedlejší činnost je tento vyměřovací základ výrazně nižší, pouze 10 % z průměrné mzdy, tedy 3 892 Kč. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023)

Tabulka 6: Minimální měsíční vyměřovací základ sociálního zabezpečení OSVČ v ČR

	Hlavní činnost v Kč	Vedlejší činnost v Kč
Minimální vyměřovací základ	9 728	3 892

Kromě minimálního vyměřovacího základu je stanoven také maximální vyměřovací základ, který se vztahuje jak na zaměstnance, tak i na OSVČ, a je stanoven na 48násobek průměrné mzdy, což v roce 2022 činilo 1 867 728 Kč. (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2023)

Osoba samostatně výdělečně činná, která je zároveň zaměstnaná, je povinna účastnit se na důchodovém pojištění v případě, kdy její příjmy z podnikání překročí tzv. rozhodnou částku, která v roce 2022 činila 93 387 Kč. (Povinná účast na pojištění, b. r.)

Přehled o příjmech a výdajích

Osoby samostatně výdělečně činné, které samostatnou činnost vykonávaly alespoň po část kalendářního roku, jsou povinny po konci zdaňovacího období podat přehled o příjmech a výdajích. Tento přehled slouží pro vyúčtování zaplacených záloh pojistného na sociální zabezpečení a také pro stanovení záloh na následující zdaňovací období.

Lhůta pro podání se liší v závislosti na lhůtě podání daňového přiznání. Pokud bylo daňové přiznání podáno v základního lhůtě do 3 měsíců od uplynutí zdaňovacího období, je OSVČ povinna přehled odevzdat do 2. května. V případě, že poplatník daňové přiznání odevzdal elektronicky v prodloužené lhůtě do 4 měsíců po uplynutí zdaňovacího období, je lhůtou pro odevzdání 1. červen. Při podání daňového přiznání daňovým poradcem v prodloužené lhůtě do 6 měsíců po uplynutí zdaňovacího období je termín pro odevzdání přehledu stanoven na 1. srpna. (Přehled o příjmech a výdajích, b. r.)

4.2 Zdravotní pojištění

Vyměřovacím základem ze závislé činnosti je hrubá mzda zaměstnance včetně prémie a odměn. Minimálním vyměřovacím základem je minimální mzda pro daný rok. (Lexová, 2022)

Tabulka 7: Zdravotní pojištění – závislá činnost v ČR

	Zaměstnanec	Zaměstnavatel
Zdravotní pojištění	4,5 %	9 %

OSVČ podnikající v rámci hlavní činnosti podléhají zdravotnímu pojištění ve výši 13,5 % z vyměřovacího základu, který je stejný jako u sociálního zabezpečení. (Výpočet výše pojistného, © 2023)

Tabulka 8: Zdravotní pojištění – OSVČ v ČR

	Sazba pojistného
Hlavní činnost	13,5 %
Vedlejší činnost	-

Opět je nutné dodržet minimální vyměřovací základ, který se vypočítá jako 50 % průměrné mzdy, která v roce 2022 činila 38 911 Kč. Minimální vyměřovací základ tedy činil 19 456 Kč. (Výpočet výše pojistného, © 2023)

V případě, kdy je OSVČ zároveň zaměstnancem, se povinnosti poplatníka liší v závislosti na tom, zda je hlavním zdrojem příjmů zaměstnání či samostatně výdělečná činností. Jestliže je hlavním zdrojem příjmů podnikání, zůstávají povinnosti poplatníka totožné jako pro podnikatele, který vykonává pouze samostatně výdělečnou činnost. Rozdíl nastává pouze u

pojistného odváděného ze zaměstnání, kdy poplatník není povinen platit pojistné alespoň v minimální výši. Pokud je však hlavním zdrojem příjmů zaměstnání, neplatí pro poplatníka minimální vyměřovací základ pro OSVČ. Minimální výše pojistného se v tomto případě vypočítá stejně jako u zaměstnance z minimální mzdy pro daný rok. Poplatník nemá povinnost platit měsíční zálohy a pojistné tak bude vypořádáno v přehledu po konci zdaňovacího období. (Souběh zaměstnání s kategorií OSVČ, © 2023)

Přehled o výši daňového základu OSVČ

Přehled o výši daňového základu ze samostatné výdělečné činnosti a zaplacených zálohách na pojistné OSVČ jsou podnikatelé povinni odevzdat z důvodu vyúčtování zaplacených záloh na zdravotním pojištění a také pro výpočet zálohy pro následující zdanitelné období.

Termín pro odevzdání přehledu je stanoven nejpozději do jednoho měsíce po uplynutí lhůty pro podání daňového přiznání. V případě, kdy poplatník podá daňové přiznání v rámci prodloužené lhůty, prodlužuje se také lhůta pro odevzdání přehledu. (OSVČ, © 2020)

5 DAŇ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB V POLSKU

Daň z příjmu fyzických osob v Polsku je upravena zákonem ze dne 26. července roku 1991 o dani z příjmu fyzických osob (Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych). Tento zákon upravuje způsoby výpočtu a placení daně, vymezuje výjimky, slevy a další faktory, které mohou ovlivnit výši daně. Zákon dále upravuje přiznání příjmů a jaké jsou povinnosti daňových poplatníků vůči státu v oblasti daní. (Polsko, 2022a)

Zdanitelným obdobím je kalendářní rok, v jehož průběhu jsou poplatníci povinni platit zálohy na daň z příjmu, které budou následně vyúčtovány v daňovém přiznání následujícího roku. V závislosti na stanovených podmínkách je zálohu možné platit měsíčně nebo čtvrtletně. Čtvrtletní platby jsou určeny pro malé podnikatele, jejichž výše splatné DPH nepřesáhla 9 188 000 PLN. (wFirma, 2023)

Zálohy se vypočtou jako příjmy od začátku roku mínus výdaje od začátku roku. Tento vypočtený základ daně se zaokrouhlí na celé zloté dolů a vynásobí se příslušnou sazbou daně. Nakonec se od vypočtené daně odečte částka snižující základ daně a výsledná daň se zaokrouhlí na celé zloté. V případě paušální daně a paušální částky z registrovaných příjmů se výpočet upraví v závislosti na obvyklém výpočtu daně těchto způsobu zdanění. Další možností je zjednodušená forma zálohy, kdy podnikatel platí 1/12 z příjmů z podnikatelské činnosti uvedených v předcházejícím ročním přiznání. (Polsko, 2022a)

Daňové přiznání se musí odevzdat nejpozději do 4 měsíců po uplynutí zdaňovacího období. (Polsko, 2022a)

5.1 Poplatníci daně

V Polsku mohou jednotlivci podléhat omezené či neomezené daňové povinnosti. Podle zákona o dani z příjmu je polským daňovým rezidentem osoba, která má na území Polska bydliště, tedy centrum osobních nebo ekonomických zájmů, nebo se v Polsku zdržují po dobu delší než 183 kalendářních dní. Příjmy polských daňových rezidentů jsou zatíženy daní jak na úrovni tuzemských příjmů, tak příjmů plynoucích ze zahraničí. Naopak u daňových nerezidentů se daňová povinnost vztahuje pouze na příjmy generované v Polsku. Některé příjmy těchto daňových nerezidentů jsou zdaněny pevnou sazbou daně 20 %. (Polsko, 2022a)

5.2 Předmět daně

Předmětem daně jsou zdanitelné příjmy, které mohou mít peněžní i nepeněžní podstatu. Konkrétně se tyto příjmy mohou rozdělit do několika kategorií:

- **Příjmy ze závislé činnosti:** Příjmy ze služebního, pracovního, mimopracovního a družstevního poměru; dále také příjmy ze starobního a invalidního důchodu.
- **Příjmy z činnosti vykonávaných osobně:** Jedná se o příjmy umělecké, literární, vědecké, vzdělávací a obdobné povahy. Spadají sem i příjmy z duchovních činností, ale hlavně také příjmy osob vykonávající podnikatelskou činnost.
- **Příjmy z nezemědělské hospodářské činnosti:** Těmito příjmy se rozumí příjmy z dlužných částek, i když tyto částky nebyly skutečně přijaty s výjimkou hodnoty vráceného zboží a slev.
- **Příjmy ze speciálních úseků zemědělské výroby.**
- **Příjmy z nájmu nemovitostí:** Příjmy podle nájemních, podnájemních a jiných smluv obdobného charakteru.
- **Příjmy z peněžního kapitálu:** Patří sem úroky z půjček, z vkladů na bankovní účet, z cenných papírů a také například dividendy.
- **Příjmy z vlastnických práv:** Jedná se zejména o výnosy z majetkových a autorských práv.
- **Příjmy z prodeje nemovitostí, vlastnických práv a jiných věcí:** Mezi tyto příjmy patří příjmy z prodeje nemovitostí nebo vlastnických práv a dalších věcí.
- **Příjmy z jiných zdrojů.** (Polsko, 2022a)

5.2.1 Osvobození od daně

Zákon o dani z příjmu fyzických osob definuje několik osvobození od daně pro určité, zákonem stanovené příjmy. Tyto výjimky lze dělit na subjektivní a objektivní. Subjektivní výjimkou jsou například příjmy Národní banky Polska a rozpočtových jednotek. (Polsko, 2022a; Polsko 2022b)

Objektivní výjimky osvobozené od daně lze dále rozdělit do několika kategorií:

1. **Sociální příjem:** Osvobozeny jsou příjmy plynoucí z rodinných dávek, dále dávek sociální pomoci (výživné) a také třeba příjmy získané pomocí, např. v důsledku živelních pohrom.
2. **Kompenzační příjem:** Osvobození se vztahuje na určité příjmy nahrazující škody na majetku. Patří zde i odstupné a jiné náhrady související s překážkami na straně zaměstnavatele.
3. **Příjem z vlastního kapitálu a autorských práv:** Jedná se o příjmy nabyté z prodeje některých nemovitostí a také například příjmy plynoucí ze směny věcí či práv, které nepřesáhnou částku 2 280 PLN.
4. **Příjmy související s podnikáním:** Jsou to převážně příjmy související s provozem školy, a kromě toho také dotace, které byly přijaty ze státního rozpočtu nebo rozpočtu územních samosprávných celků.
5. **Stipendia a další příjmy studentů:** Osvobození platí pro studenty a žáky, kteří získali příjmy ve formě stipendií, hmotné podpory nebo výher v soutěžích, turnajích a olympiádách.
6. **Výhry a ceny:** Od daně jsou osvobozeny některé výhry a ceny obdržené v kasinech, číselných hrách a dalších podobných aktivitách; nicméně je nutné dodržet stanové limity pro osvobození, které se liší v závislosti na typu hry. (Kostrzycka, 2021)

5.3 Stanovení základu daně

Základem daně je úhrn veškerých příjmů plynoucích z jednotlivých zdrojů snížených o výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení těchto dosažených příjmů. V případě podnikatelů se podnikatelským příjmem (neboli základem daně) rozumí součet výnosů snížených o daňově uznatelné náklady vynaložené na dosažení těchto zdrojů. Výjimkou je zdanění paušální částkou z registrovaných příjmů, kdy jsou základem daně pouze dosažené výnosy. Příjmy osvobozené od daně se do základu daně nezahrnují. (Polsko, 2023)

5.4 Úprava základu daně

Vypočtený základ daně se dále upravuje o případnou ztrátu a další odpočty od základu daně. (Polsko, 2022a)

5.4.1 Odpočty od základu daně

Nejčastější odpočty od základu daně jsou:

- ztráta,
- bezúplatné plnění,
- placené pojistné příspěvky,
- členské příspěvky,
- výdaje na tepelnou modernizaci,
- internet,
- rehabilitační úleva. (Polsko, 2022a)

Ztráta

V případě, že náklady poplatníka jsou vyšší než jeho výnosy, vzniká tzv. ztráta. Tuto ztrátu je možné uplatnit ke snížení základu daně následujícími způsoby:

1. Postupné čerpání ztráty v pěti nadcházejících zdaňovacích obdobích. Snížení příjmů v jednotlivých letech nesmí překročit 50 % výše ztráty.
2. Jednorázové snížení základu daně v následujícím zdaňovacím období po vzniku ztráty, a to maximálně do výše 5 000 000 PLN. Zbývající část ztráty lze uplatnit v následujících zdaňovacích obdobích, nejpozději však do pěti zdaňovacích období od vzniku ztráty. Maximální výše zbývající části odpočtu je omezena na 50 % výše ztráty v jednotlivých letech. (Polsko, 2022a)

Bezúplatné plnění

Daňoví poplatníci si ze svého základu daně mohou odečíst dary poskytnuté institucím, které se věnují veřejně prospěšným činnostem; dále také dary poskytnuté církvím a dary věnované na podporu odborného vzdělávání veřejným školám. Daňový odpočet je však omezen do výše 6 % ze základu daně. Jako dar se taky rozumí darování krve či krevních destiček, kdy poplatníkovi náleží 130 PLN za 1 litr krve. Výjimkou jsou dary, které byly poskytnuty na dobročinné a pečovatelské účely katolické církve, kde je maximálně odpočet daru neomezený. (Polsko, 2022a, *Darowizny na krwiodawstwo*, b. r.)

Od základu daně nelze odečíst bezúplatné plnění poskytnuté fyzické osobě a také dary poskytnuté právnické osobě a organizační složce bez právní subjektivity provozující výrobu elektronických výrobků, pohonných hmot, tabáku, lihovin a výrobků z drahých kovů. (Polsko, 2022a)

Placené pojistné a příspěvky

Jedná se o zaplacené příspěvky na důchodové, invalidní, nemocenské a úrazové pojištění poplatníka, jestliže nebyly zahrnuty do daňově uznatelných nákladů. Výše odpočtu je omezená do výše dosaženého příjmu. (*Jak odliczyć składki ZUS przy rozliczaniu podatków*, 2023)

Členské příspěvky

Členské příspěvky hrazené odborům ve výši nepřesahující 500 PLN ve zdanitelném roce. (Polsko, 2022a)

Výdaje vynaložené na tepelnou modernizaci

Výdaje vynaložené na tepelnou modernizaci vlastního bydlení je v rámci stanovených limitů možné odečíst od základu daně. Tepelnou modernizací se rozumí obecně modernizace, která má za následek snížení spotřeby energie. Výše odpočtu je omezená maximální hranicí 53 000 PLN. (Polsko, 2022a)

Internet:

V rámci základu daně je možné odečíst výdaje, které byly poplatníkem vynaloženy na používání internetu ve výši nepřesahující 760 PLN. (Polsko, 2022a)

Rehabilitační úleva:

Osoby s invaliditou I., II. nebo III. stupně a s příjmy do 16 061,28 PLN mají nárok na odpočet za výdaje související s usnadněním životních činností. Odpočet může mít omezený či neomezený charakter. Neomezený odpočet platí například pro výdaje na úpravu a vybavení bytu a platby za rehabilitační pobyt. Omezený odpočet se vztahuje na výdaje za nákup léků, plen a jiných. (Polsko, 2022a; *Ulga rehabilitacyjna*, b. r.)

5.5 Výpočet daně

Daň se podle obecných podmínek progresivního zdanění vypočte z upraveného základu daně sníženého o ztrátu a další odpočty snižující výši základu daně. (Polsko, 2022a)

5.5.1 Sazby daně

Progresivní zdanění

Základním způsobem zdanění v Polsku je progresivní daň, která se vztahuje na většinu příjmů. U této formy zdanění se rozlišuje tzv. nezdanitelná částka daně 30 000 PLN, do které

jsou příjmy od daně osvobozeny. V Polsku má daň progresivní charakter a rozlišuje dvě výše sazby daně. Od roku 2022 činí nižší sazba daně 12 % a uplatňuje se pro příjmy nepřesahující 120 000 PLN ročně. Vyšší sazba činí 32 % a aplikuje se pro příjmy nad stanovený limit. Daň lze následně snížit o částku snižující daň, která činí 12 % z nezdanitelné částky 30 000 PLN. (Maczalska, 2023a)

Tabulka 9: Sazby daně podle obecných podmínek v Polsku v roce 2022

Základ daně v PLN		Sazba daně
Od	Do	
30 001	120 000	12 %
120 000	a více	32 %

U poplatníka, který dosáhl příjmu nad 120 000 PLN se daň tedy vypočte následovně. Nejprve se vypočte 12 % ze 120 000 PLN. Tato částka se následně sníží o částku snižující daň ve výši 3 600 PLN (12 % z částky osvobozené od daně). Na závěr se k dani připočte 32 % z částky přesahující limit 120 000 PLN. (Maczalska, 2023a)

Solidární sazba daně

Fyzické osoby, jejichž příjem ve zdanitelném období přesáhl 1 milion PLN, jsou kromě progresivní daně povinny zaplatit i solidární daň ve výši 4 % z částky přesahující tuto hranici. Dále musí podat samostatné daňové přiznání do 30. dubna následujícího zdaňovacího období. (Polsko, 2022a)

5.5.2 Další formy zdanění

Kromě progresivního zdanění mají určití poplatníci možnost využít i jiné formy zdanění:

Paušální daň:

Osoby provozující ekonomickou činnost v nezemědělské hospodářské činnosti nebo ve zvláštních odvětvích zemědělské výroby mají možnost uplatnění jednotné sazby daně, která činí 19 %. (Polsko, 2022a)

Jednotná sazba daně se používá i pro příjmy:

- z prodeje cenných papírů,
- z podílů ve společnostech,

- z prodeje nemovitosti,
- z výher v soutěžních hrách. (Polsko, 2022a)

Poplatníci, kteří si však zvolí tuto formu zdanění, nebudou moci využít částky snižující daň a podání daňového přiznání společně s manželem/manželkou. (wFirma, 2022)

Paušální částka z registrovaných příjmů

Paušální částka z registrovaných příjmů je jednoduchou formou zdanění, kdy se při výpočtu daně zohledňují pouze dosažené příjmy. Z tohoto důvodu je požadováno, aby poplatník evidoval své tržby formou zjednodušeného účetnictví. Poplatníci využívající tento způsob zdanění si však mohou od svých příjmů odečíst zaplacené pojistné na sociální zabezpečení a 50 % zaplaceného pojistného na zdravotní pojištění. Paušální sazby jsou stanoveny podle druhu podnikání a pohybují se v rozmezí 2 % až 17 %. (wFirma, 2022; Sobkowicz, b. r.)

Na paušální částku z registrovaných příjmů mají navíc nárok pouze poplatníci s příjmy nepřesahujícími 2 000 000 EUR. Stejně jako u paušální daně není možné podat daňové přiznání společně s manželem/manželkou ani odečíst částku snižující daň včetně prorodinné úlevy. (wFirma, 2022; *Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych*, 2023)

5.5.3 Daňové úlevy

Daňová preference manželů

Manželské páry, kteří splňují podmínky uvedené v zákoně o dani z příjmu, mohou podat společné daňové přiznání. Tento způsob podání je výhodný zejména pro poplatníky, kdy má jeden z manželů velmi nízké příjmy a druhý z manželů má příjmy, které přesahují první daňovou hranici. (*Wspólne rozliczenie małżonków PIT za 2022 (2023)*, b. r.)

Společné daňové přiznání mohou využít manželé, kteří byli v manželském svazku po celý rok, stejně jako manželé, kteří se vzali v průběhu kalendářního roku a manželství trvalo alespoň do posledního dne zdaňovacího období. Je však nutné, aby manželé byli daňovými rezidenty a jejich příjmy byly daněny progresivní sazbou daně. (*Wspólne rozliczenie małżonków PIT za 2022 (2023)*, b. r.)

Výpočet daňové povinnosti se provede tak, že příjmy manželů snižené o odpočty od základu daně se sečtou a vydělí dvěma. Poté se z této částky vypočte daň, která se následně sníží o částku snižující daň a vynásobí dvěma. Nakonec se od vypočtené daně odečtou jednotlivé

úlevy od daně každého z manželů zvlášť. (Wspólne rozliczenie małżonków PIT za 2022 (2023), b. r.)

Daňová preference samoživitelů

Samoživitelé, kteří sami vychovávají děti do 18 let nebo studenty mladší 25 let s ročním příjmem nepřesahujícím 16 061,28 PLN, mají nárok na daňovou úlevu ve formě preferenčního zdanění. Tato úleva se uplatňuje při podání daňového přiznání společně s dítětem. (Maczalska, 2023b)

Souhrn zdanitelných příjmů samoživitele a dítěte se opět rozdělí na polovinu. Poté se z této částky vypočte daň, která se sníží o částku snižující daň. Výsledná daň se následně vynásobí dvěma. Díky této úlevě zaplatí samoživitel výrazně menší daň, než kdyby jeho příjmy byly zdaněny podle standardních podmínek. (Maczalska, 2023b)

Osoba, jejíž základ daně činí 70 000 PLN, by podle standardního zdanění zaplatila na dani 4 800 PLN, v případě využití daňové preference zaplatí pouze 1 200 PLN.

5.5.4 Slevy na dani

Přídavek na dítě (prorodinná pomoc)

Vypočtenou daň sníženou o nezdanitelnou částku lze následně snížit o přídavek na dítě. Právo na něj mají však pouze osoby, které nepodléhají paušální dani a jejichž příjmy jsou tedy zdaňovány podle obecného daňového sazebníku. (*Ulga na dziecko*, b. r.)

Odpočet na děti se týká poplatníků, kteří jsou rodiči, zákonnými zástupci nebo pečují o dítě v rámci pěstounské péče. Pokud poplatník vychovává pouze jedno dítě, je odpočet možný pouze za předpokladu, že příjmy poplatníka nepřekročí stanovené hranice uvedené v následující tabulce. (*Ulga na dziecko*, b. r.)

Tabulka 10: Prorodinná úleva – 1 dítě

Stav rodiče	Výše slevy v PLN	
	Roční	Měsíční
Svobodná s příjmem do 56 000 PLN	1 112,04	92,67
V manželství po celý rok s příjmem do 112 000 PLN		
Osoba samostatně vychovávající dítě s příjmem do 112 000 PLN		

V případě dvou a více dětí je odpočet vyplácen nezávisle na příjmech poplatníka, což tedy znamená, že poplatník má nárok na odpočet za každé dítě bez ohledu na výši svých příjmů. (*Ulga na dziecko*, b. r.) Konkrétní částky odpočtu jsou uvedeny v Tabulce 11.

Tabulka 11: Prorodinná úleva – 2 a více dětí

Sleva	Měsíční v PLN	Roční v PLN
1. dítě	92,67	1 112,04
2. dítě	92,67	1 112,04
3. dítě	166,67	2 000,04
4. dítě a další	225,00	2 700,00

6 SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ V POLSKU

Zaměstnanci a podnikatelé jsou povinni platit pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění na měsíční bázi.

6.1 Sociální zabezpečení

Sociální zabezpečení se skládá z:

- důchodového pojištění,
- pojištění proti invaliditě,
- úrazového pojištění,
- nemocenského pojištění.

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného u zaměstnanců je hrubá mzda včetně prémie. Nezapočítává se do ní náhrada mzdy za pracovní neschopnost a podobné dávky. Maximální výše základu pro výpočet pojistného na důchodové a invalidní pojištění je stanovena na 30násobek průměrné mzdy, což v roce 2022 činilo 177 660 PLN. (*Skladki ZUS za pracownika, 2022*)

V případě nízkého výdělku je potřeba dát si pozor, zda vyměřovací základ není nižší než zákonem stanová hranice. Minimální vyměřovací základ u zaměstnanců pro výpočet pojistného v roce 2022 činil 3 553,20 PLN. Jedná se o 60 % z průměrné mzdy. Sazba úrazového pojištění se pohybuje v rozmezí 0,67 % až 3,33 %. Jestliže má zaměstnavatel 9 a méně zaměstnanců, připadá mu automaticky sazba 1,67 %. Zaměstnavatel je dále povinen přispívat do fondu práce a fondu zaručených zaměstnaneckých výhod. (*Skladki ZUS za pracownika, 2022*)

Tabulka 12: Sociální zabezpečení – závislá činnost 2022

	Zaměstnanec	Zaměstnavatel
Důchodové pojištění	9,76 %	9,76 %
Invalidní pojištění	1,50 %	6,50 %
Nemocenské pojištění	2,45 %	-
Úrazové pojištění	-	0,67 % - 3,33 %
Fond práce	-	2,45 %
Fond zaručených zaměstnaneckých výhod	-	0,10 %

V případě podnikatelů je sociální pojištění povinné s výjimkou nemocenského pojištění, které je pro podnikatele dobrovolné. Poplatníci, kteří se pro nemocenské pojištění rozhodnou, platí 2,45 % z vyměřovacího základu. Kromě zmíněných druhů sociálního pojištění jsou podnikatelé také povinni platit příspěvky do fondu práce a solidarity ve výši 2,45 % z vyměřovacího základu. (Zacharczuk, 2023)

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného v roce 2022 činil 3 553,20 PLN. Jedná se o 60 % z průměrné mzdy. Podnikatelé, kteří však začali nově podnikat, mají nárok na úlevu ve formě sníženého pojistného v prvních 24 měsících podnikání. Minimální vyměřovací základ se v tomto případě vypočítává jako 30 % z minimální mzdy, která v roce 2022 činila 3 010 PLN. Jejich minimální vyměřovací základ je tedy výrazně nižší a činí 903 PLN. Kromě nízkého vyměřovacího základu také nově podnikající osoby nemusí platit příspěvky do fondu práce a solidarity. V případě podnikatelů neplatí maximální vyměřovací základ pro výpočet pojistného. (Zacharczuk, 2023)

Tabulka 13: Vyměřovací základ sociálního zabezpečení pro podnikatele v roce 2022

Vyměřovací základ	V PLN
Podnikatelé (60 % z průměrné mzdy)	3 553,20
Podnikatelé v prvních 24 měsících podnikání (30 % z minimální mzdy)	903

Tabulka 14: Sociální zabezpečení u podnikatele v roce 2022

	Sazba v %	Velké ZUS v PLN	Malé ZUS v PLN
Důchodové pojištění	19,52	693,58	176,27
Invalidní pojištění	8,00	284,26	72,24
Úrazové pojištění	1,67	59,34	15,08
Fond práce a fond solidarity	2,45	87,05	-
Pojistné celkem	31,64	1 124,23	263,59

6.2 Zdravotní pojištění

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného na zdravotní pojištění zaměstnance je hrubá mzda snížená o starobní, invalidní a nemocenské příspěvky zaplacené zaměstnancem. Pojistné na zdravotní pojištění je plně hrazeno zaměstnancem. V případě, že je hrubá mzda zaměstnance nižší než stanovený minimální vyměřovací základ, odvede se pojistné z minimálního vyměřovacího základu. Maximální vyměřovací základ není stanoven. (Panufnik, 2022)

Tabulka 15: Zdravotní pojištění u zaměstnance v roce 2022

	Zaměstnanec	Zaměstnavatel
Sazba pojistného	9 %	-
Minimální vyměřovací základ	3 010 PLN	

Pro podnikatele je vyměřovacím základem pro výpočet pojistného na zdravotním pojištění úhrn dosažených příjmů od začátku roku snížených o daňově uznatelné náklady. Vypočtený základ se následně sníží o zaplacené příspěvky na důchodové, invalidní, nemocenské a úrazové pojištění, jestliže tyto příspěvky nebyly zahrnuty do daňově uznatelných nákladů. Vyměřovací základ není omezen maximálním limitem. (Ulicki, 2022)

Nově musí podnikatelé odevzdávat roční zúčtování odvodů na zdravotní pojištění. Zúčtování se provede ze základu daně, od kterého se odečtou zaplacené pojistné na důchodové, invalidní, nemocenské a úrazové pojištění, pokud již zaplacené příspěvky nebyly zahrnuty do daňově uznatelných nákladů. Pokud je vyúčtované pojistné vypočítané

z ročního vyměřovacího základu vyšší než úhrn zaplacených příspěvků během kalendářního roku, musí podnikatel rozdíl doplatit. V opačném případě může podnikatel zažádat o vrácení přeplatku. (*Skladki ZUS 2022, 2022*)

V závislosti na typu zdanění, kterému podnikatel podléhá, se liší sazba daně a také výpočet pojistného. V případě zdanění podle obecných pravidel a paušální daně se pojistné vypočítá z vyměřovacího základu. Vyměřovacím základem pro poplatníky využívající paušální částku z registrovaných příjmů je 60 %, 100 % nebo 180 % z průměrné mzdy v závislosti na výši jejich příjmů. (*Skladki ZUS 2022, 2022*)

Tabulka 16: Zdravotní pojištění u podnikatele v roce 2022

Forma zdanění	Pojistné
Obecná pravidla	9 % z vyměřovacího základu
Paušální daň	4,9 % z vyměřovacího základu
Paušální částka z registrovaných příjmů	9 % ze základu určeného podle výše příjmů

Tabulka 17: Zdravotní pojištění v roce 2022 – paušální částka z registrovaných příjmů

Příjem v PLN	Vyměřovací základ	Pojistné v PLN
Do 60 000	60 % průměrné mzdy	335,94
Od 60 000 do 300 000	100 % průměrné mzdy	559,89
Nad 300 000	180 % průměrné mzdy	1007,81

Jestliže je vyměřovací základ podnikatele využívající zdanění podle obecných pravidel nebo paušální daně nižší než minimální, jsou podnikatelé povinni platit pojistné ve výši 9 % z minimálního vyměřovacího základu, kterým je minimální mzda. Minimální mzda v roce 2022 činila 3 010 PLN. (*Skladki ZUS 2022, 2022*)

Roční zúčtování zdravotního pojištění

Nově jsou podnikatelé povinni odevzdávat roční zúčtování zdravotního pojištění, které slouží k vyúčtování pojistného zaplaceného během zdanitelného období. Roční zúčtování se týká podnikatelů v nezemědělské činnosti, kteří využili způsobu zdanění podle obecných pravidel, paušální daně nebo paušální částky z registrovaných příjmů. Termín pro odevzdání

ročního zúčtování je stanoven na 22. května. (*Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne, 2023*)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB U ZAMĚSTNANCE

7.1 Popis vybrané osoby

Poplatník č. 1 je zaměstnaný na hlavní pracovní poměr v oblasti informačních technologií a jeho roční hrubá mzda v roce 2022 činila 540 000 Kč. Kvůli povaze jeho zaměstnání pracuje často z domova a jeho výdaje za internet činily v tomtéž roce 5 000 Kč. Zaměstnanec během zdaňovacího období 2× daroval krev a doložil potvrzení o zaplacených úrocích z úvěru na financování bytových potřeb v částce 70 000 Kč. Poplatník je ženatý a uplatňuje daňové zvýhodnění na jedno dítě narozené 7. 9. 2019, u kterého chce uplatnit výdaje za umístění dítěte do předškolního zařízení ve výši 10 000 Kč. Poplatník tomuto zařízení také poskytl peněžní dar ve výši 4 000 Kč na financování učebních pomůcek. Během zdanitelného období prodal rodinný dům za 5 200 000 Kč, který zakoupil teprve před 4 lety za 3 700 000 Kč z důvodu finančního zhodnocení. Výdaje za provizi realitní kanceláři činily 310 000 Kč. Získané finance hodlá poplatník využít na koupi nového osobního automobilu. Zaměstnanec doložil všechna potřebná potvrzení pro odpočty.

7.2 Výpočet daně z příjmu v ČR

7.2.1 Základ daně

Pro výpočet daně z příjmu fyzických osob je potřeba vypočítat základ daně, který lze následně snížit o nezdanitelné části základu daně. V případě poplatníka č.1 je základem daně úhrn dílčích příjmů z paragrafu 6 a 10 ZDP. Jelikož poplatník neměl v zakoupeném rodinném domě bydliště alespoň po dobu 2 let bezprostředně před prodejem, anebo kladný rozdíl z prodeje nevyužil na financování vlastní bytové potřeby, nepodléhá tento příjem osvobození od daně podle § 4 odstavce 1 ZDP a musí tento příjem zdanit jako ostatní příjem podle § 10.

Pro výpočet základu daně je nejprve potřeba stanovit jednotlivé dílčí základy daně. V případě závislé činnosti je dílčím základem daně úhrn hrubých mezd z hlavního pracovního poměru ve výši 540 000 Kč.

Tabulka 18: Výpočet dílčího základu daně podle § 10 u poplatníka č. 1 v ČR

§ 10		V Kč
P1	Prodej rodinného domu	5 200 000
V1	Nákup rodinného domu	3 700 000
V2	Výdaje spojené s prodejem	310 000
Dílčí základ daně		1 190 000

Dílčím základem daně u příjmu podle § 10 je příjem z prodeje snížený o výdaje, které v případě poplatníka č. 2 tvoří cena, za kterou majetek nakoupil, a také výdaje spjaté s prodejem tohoto majetku. Na základě tohoto výpočtu dosahuje dílčí základ daně podle § 10 hodnoty 1 190 000 Kč a celkový základ daně včetně příjmů ze zaměstnání je 1 730 000 Kč.

7.2.2 Výpočet pojistného

Aby bylo možné posoudit celkovou daňovou zátěž poplatníka je nutné zohlednit i zaplacené roční pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. V České republice je sazba zdravotního pojištění pro zaměstnance stanovena na 4,5 % a v případě sociálního zabezpečení sazba činí 6,5 %.

Tabulka 19: Roční výše pojistného u poplatníka č. 1 v ČR

Úhrn zaplaceného pojistného	v Kč
Vyměřovací základ	540 000
Zdravotní pojištění (4,5 %)	24 300
Sociální zabezpečení (6,5 %)	35 100

Vyměřovací základ zaměstnance se skládá z úhrnu hrubých mezd včetně příplatků a prémie. Pojistné na zdravotní a sociální pojištění se tak v případě poplatníka č. 1 vypočítá z částky 540 000 Kč. Zdravotní pojištění se rovná částce 24 300 Kč, sociální zabezpečení činí 35 100 Kč.

7.2.3 Výpočet daně

Po vypočtení základu daně se následně odečtou **nezdanitelné části základu daně**. Po odečtení těchto částí vzniká tzv. upravený základ daně, který je potřeba zaokrouhlit na 100 Kč dolů. Z tohoto zaokrouhleného základu se vypočítá daňová povinnost ve výši 15 %, či 15 % a 23 % v závislosti na výši dosaženého příjmu. Vypočtenou daň lze poté snížit o **daňové slevy**. Při odpočtu slev je nutné zajistit, aby daň po odečtu slev nedosáhla záporné hodnoty. Daň sníženou o slevy lze snížit také o **daňové zvýhodnění na děti**. Pokud je hodnota daňového zvýhodnění vyšší než vypočtená daň, vzniká daňový bonus, který může být převeden do následujícího roku, nebo může poplatník požádat o jeho vrácení.

Tabulka 20: Výpočet daně z příjmu FO u poplatníka č. 1 v ČR

Výpočet daňové povinnosti	v Kč
Základ daně	1 730 000
Nezdanitelné části základu daně	90 000
Upravený základ daně	1 640 000
Daň (15 %)	246 000
Slevy na dani	30 840
Daň po uplatnění slev	215 160
Daňové zvýhodnění na dítě	15 204
Výsledná daňová povinnost	199 956

Vypočtený základ daně se sníží o úhrn nezdanitelných částí základu daně. Poplatník č. 1 má nárok na 4 odpočty. Prvním odpočtem je hodnota zaplacených úroků z úvěru na financování bytových potřeb v částce 70 000 Kč. Dále poplatník dvakrát daroval krev, přičemž hodnota jednoho dárcovství krve je oceněna částkou 3 000 Kč. Poplatník rovněž poskytl bezúplatné plnění předškolnímu zařízení v hodnotě 4 000 Kč, kde také umístil své dítě. Pro uplatnění celé hodnoty poskytnutého bezúplatného plnění je potřeba ověřit, zda tato hodnota nepřesahuje maximální možnou výši pro odpočet. Ta se v roce 2022 vypočítá jako 30 % ze základu daně, což v případě poplatníka č. 1 činí 519 000 Kč. Poplatník má tedy nárok na plný odpočet bezúplatného plnění v hodnotě 10 000 Kč. Výdaje za umístění dítěte do

předškolního zařízení činily 10 000 Kč. Celková hodnota nezdanitelných částí základu daně dosahuje výše 90 000 Kč.

Z takto upraveného základu daně se následně vypočítá 15 % daň (upravený základ daně nepřekročil 48násobek průměrné mzdy). Vypočtená daň ve výši 246 000 Kč se sníží o slevu na poplatníka, která pro rok 2022 činí 30 840 Kč. Dále má poplatník nárok na snížení daně o daňové zvýhodnění na jedno dítě v částce 15 204 Kč. Po odečtení daňového zvýhodnění je výsledkem daňová povinnost, která činí 199 956 Kč.

7.2.4 Výpočet čisté mzdy

Tabulka 21: Výpočet čisté mzdy u poplatníka č. 1 v ČR

	v Kč
Hrubá mzda	45 000
ZP zaměstnanec (4,5 %)	2 025
SP zaměstnanec (6,5 %)	2 925
Základ daně zaokrouhlený	45 000
Daň (15 %)	6 750
Slevy	2 570
Daň po slevách	4 180
Daňové zvýhodnění	1 267
Záloha na daň	2 913
Čistá mzda	37 137

Uvedená hrubá mzda je průměrnou měsíční mzdou poplatníka č. 1. Průměrná měsíční mzda byla vypočtena z roční hrubé mzdy ve výši 540 000 Kč.

Z hrubé mzdy se vypočítá zdravotní pojištění a sociální zabezpečení, které bude později použito pro výpočet čisté mzdy. Jelikož dosažený příjem nepřesáhl 4násobek průměrné mzdy pro daný rok, bude pro výpočet daně aplikována daň ve výši 15 %. Vypočtená daň se sníží o slevu na poplatníka v hodnotě 2 570 Kč. Daň po slevách se následně sníží také o daňové zvýhodnění na jedno dítě. Záloha na daň po uplatnění slev a daňového zvýhodnění činí 2 913 Kč.

Čistá mzda se poté vypočte následovně. Od hrubé mzdy se odečte sociální a zdravotní pojištění a také vypočtená záloha na daň. Čistá mzda poplatníka č. 1 tak činí 37 137 Kč.

7.3 Výpočet daně z příjmu v Polsku

7.3.1 Základ daně

Na rozdíl od České republiky není prodej nemovitosti možné zahrnout do společného základu daně. Poplatník tak musí vypočítat daňovou povinnost za každý druh zdanitelného příjmu odděleně. Základem daně pro výpočet daně ze závislé činnosti je úhrn hrubých mezd, tedy 103 053,44 PLN.

Pozn. Přepočty na PLN budou prováděny podle jednotného kurzu 5,24 PLN.

Tabulka 22: Výpočet základu daně u příjmů z prodeje nemovitosti u poplatníka č. 1 v Polsku

		v PLN	v Kč
P1	Prodej rodinného domu	992 366,41	5 200 000
V1	Nákup rodinného domu	706 106,87	3 700 000
V2	Výdaje spojené s prodejem	59 160,31	310 000
Základ daně		227 099,23	1 190 000

V případě příjmů z prodeje rodinného domu se základ daně vypočítá jako rozdíl mezi získaným příjmem z prodeje a celkovou částkou daňově uznatelných výdajů. U poplatníka č. 1 se tato částka skládá z výdajů spojených s nákupem nemovitosti a dalších výdajů souvisejících s prodejem majetku. Vypočtený základ daně činí 227 099,23 PLN, což je v přepočtu 1 190 000 Kč.

7.3.2 Výpočet pojistného

V Polsku mají daňoví poplatníci právo na snížení základu daně o zaplacené pojistné na důchodové, invalidní a nemocenské pojištění. Celkově si mohou základ daně snížit o 13,71 % z ročního vyměřovacího základu, který je dán úhrnem hrubých mezd zaměstnance.

Tabulka 23: Úhrn zaplaceného pojistného u poplatníka č. 1 v Polsku

Úhrn zaplaceného pojistného	v PLN	v Kč
Zdravotní pojištění (9 %)	8 003,23	41 937
Sociální zabezpečení (13,71 %)	14 128,63	74 034

Roční vyměřovací základ pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení u poplatníka č. 1 činí 103 053,44 PLN. Pojistné na sociální zabezpečení se vypočítá procentuální sazbou ze stanoveného vyměřovacího základu, tedy jako 13,71 % z 103 053,44 PLN, což činí 14 128,63 PLN. V případě zdravotního pojištění tvoří vyměřovací základ hrubá mzda snížená o pojistné na sociální zabezpečení. Sazba pro výpočet zdravotní pojištění je 9 % a poplatník tak zaplatil pojistné ve výši 8 003,23 PLN.

7.3.3 Výpočet daně

Výpočet daně ze závislé činnosti

Úhrn hrubých mezd se sníží o **pojistné na sociálním zabezpečení** a o **odpočty ze základu daně**. Z upraveného základu daně zaokrouhleného na celé PLN se poté vypočítá **daň** podle aktuálně platných obecných podmínek. Daň se následně sníží o **částku snižující daň**, která by se dala považovat za období české slevy na poplatníka. Od takto snížené daně se odečte **prorodinná úleva**. Daňové zvýhodnění na první dítě je však podmíněno příjmem nepřesahujícím 112 000 PLN a je tak potřeba vypočítat, zda na tuto úlevu má poplatník nárok. Toto omezení neplatí v případě, kdy má poplatník více než jedno dítě.

Při výpočtu daně je také nutné nezapomenout na **částku osvobozenou od daně**, která činí 30 000 PLN. Pokud by měl poplatník příjmy pouze do této výše, jeho daňová povinnost by byla nulová.

Tabulka 24: Výpočet daně z příjmu FO – závislá činnost u poplatníka č. 1 v Polsku

Výpočet daňové povinnosti	v PLN	v Kč
Základ daně	103 053,44	540 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	14 128,63	74 034
Základ daně snížený o sociální zabezpečení	88 924,81	465 966
Odpočty od základu daně	1 645,56	8 623
Upravený základ daně	87 279	457 343
Daň (12 %)	10 473,48	54 881
Částka snižující daň	3 600	18 864
Daň po odečtení částky snižující daň	6 873,48	36 017
Danové zvýhodnění na první dítě	1 112,04	5 827
Výsledná daň	5 761	30 190

Nejprve se vypočtený základ daně sníží o částku 14 128,63 PLN, která představuje pojistné na sociální zabezpečení. Dále se základ daně sníží o odpočty od základu daně; konkrétně se jedná o výdaje za používání internetu, dárcovství krve a o výdaje za poskytnutý dar předškolnímu zařízení. Výdaje za internet činily 954 PLN, nicméně maximální částka, kterou si poplatník může uplatnit jako odpočet od základu daně, je 760 PLN. V případě dárcovství krve je v Polsku stanovena pevná částka 130 PLN za litr darované krve. Běžný odběr zahrnuje 470 ml, a protože poplatník daroval krev dvakrát, má nárok na odpočet ve výši 122,2 PLN. Poplatník také poskytl bezúplatné plnění ve prospěch předškolního zařízení v hodnotě 763,36 PLN. Maximální hranice pro odpočet bezúplatného plnění je stanovena na 6 % z upraveného základu daně, což v případě poplatníka č. 1 činí 5 236,74 PLN. V úhrnu poskytl poplatník bezúplatné plnění ve výši 885,56 PLN a nepřekračuje tak na maximální hranici pro odpočet. Celkový odpočet, který může poplatník uplatnit na základě těchto výdajů, činí 1 645,56 PLN.

Takto upravený základ daně zaokrouhlený na celé PLN se vynásobí procentuální sazbou daně a vypočtená daň se následně sníží o částku snižující daň. Ta se vypočte jako 12 % z částky osvobozené od daně a činí 3 600 PLN. Jelikož upravený základ daně nepřesahuje

částku 112 000 PLN, má poplatník také právo na snížení daně o prorodinnou úlevu v částce 1 112,04 PLN. Výsledná daňová povinnost činí 5 761 PLN, což je v přepočtu 30 190 Kč.

Výpočet daně z prodeje nemovitosti

Tabulka 25: Výpočet daně z příjmu FO – prodej nemovitosti u poplatníka č. 1 v Polsku

Výpočet daňové povinnosti	v PLN	v Kč
Základ daně	227 099,23	1 190 000
Upravený základ daně	227 099	1 190 000
Sazba daně	19 %	
Výsledná daň	43 149	226 100

Stanovený základ daně zaokrouhlený na celé PLN se vynásobí pevnou sazbou daně ve výši 19 %. Vypočtenou daňovou povinnost nelze snížit o žádné odpočty a výsledná daň tak činí 43 149 PLN, tedy 226 100 Kč.

Celková výše daňové povinnosti

Tabulka 26: Celková daňová povinnost u poplatníka č. 1 v Polsku

	v PLN	v Kč
Daň ze závislé činnosti	5 761	30 190
Daň z prodeje nemovitosti	43 149	226 100
Daňová povinnost celkem	48 910	256 290

Celková daň, kterou je poplatník č. 1 povinen zaplatit, se skládá z daňové povinnosti ze závislé činnosti a z prodeje rodinného domu. Celkem tak poplatník na dani zaplatí 48 910 PLN, což se rovná 256 290 Kč.

7.3.4 Výpočet čisté mzdy

Tabulka 27: Výpočet čisté mzdy u poplatníka č. 1 v Polsku

	v PLN	v Kč
Hrubá mzda	8 587,79	45 000
Sociální zabezpečení (13,71 %)	1 177,39	6 170
Zdravotní pojištění (9 %)	666,94	3 495
Základ daně zaokrouhlený	8 588	45 000
Daň (12 %)	1 030,56	5 400
Odpočty od daně	300	1 572
Daň po odpočtech	730,56	3 828
Daňové zvýhodnění	92,67	486
Záloha na daň	637,89	3 342
Čistá mzda	6 105,57	31 993

Pro výpočet čisté mzdy je potřeba vypočítat sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a zálohu na daň. Sociální zabezpečení se vypočítá z hrubé mzdy poplatníka procentuální sazbou ve výši 13,71 %, což se rovná 1 177,39 PLN. Zdravotní pojištění se vypočítá z hrubé mzdy snížené o vypočtené sociální zabezpečení. Po výpočtu činí pojistné na zdravotní pojištění 666,94 PLN.

Dále je potřeba vypočítat zálohu na daň. Ze zaokrouhleného základu daně se vypočítá 12 % daň (poplatník nepřekročil hranici pro vyšší sazbu daně). Od vypočtené daně ve výši 1 030,56 PLN se poté odečte částka snižující daň v hodnotě 300 PLN. Daň po odpočtech lze snížit také o daňové zvýhodnění na první dítě. Podmínka pro uplatnění je nepřekročení příjmů nad stanovenou hranici 112 000 PLN za rok. Měsíčně tedy poplatníkův příjem nesmí překročit částku 9 333,33 PLN. Jelikož poplatník tuto podmínku splňuje, má nárok na odpočet ve výši 92,67 PLN. Výsledná záloha na daň činí 637,89 PLN.

Čistá mzda se vypočte odečtením pojistného na sociální zabezpečení, zdravotní pojištění a dále také zálohy daň z hrubé mzdy. Po odečtení činí čistá mzda poplatníka č. 1 6 105,57 PLN, což je v přepočtu 31 993 PLN.

7.4 Komparace výpočtů

Tabulka 28: Srovnání čisté měsíční mzdy u poplatníka č. 1

Výpočet čisté měsíční mzdy	Česká republika	Polsko	
	v Kč	v PLN	v Kč
Hrubá mzda	45 000	8 587,79	45 000
Zdravotní pojištění	2 025	666,94	3 495
Sociální zabezpečení	2 925	1 177,39	6 170
Základ daně zaokrouhlený	45 000	8 588	45 000
Daň	6 750	1 030,56	5 400
Odpočty od daně	2 570	300	1 572
Daň po slevách	4 180	730,56	3 828
Daňové zvýhodnění	1 267	92,67	486
Záloha na daň	2 913	637,89	3 342
Čistá mzda	37 137	6 105,57	31 993

V oblasti závislé činnosti je pro poplatníka č. 1 výhodnější zdanit svůj příjem v České republice, kde čistá mzda činí o 5 144 Kč více než v Polsku. Rozdíl je způsobený rozdílnou výší sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, které v České republice dosahuje nižších hodnot. Dalším důvodem je nízká výše daňového odpočtu a daňového zvýhodnění v Polsku. Zatímco v České republice si může poplatník v rámci daňové slevy odečíst 2 570 Kč, v Polsku ekvivalent této slevy činí v přepočtu pouze 1 572 Kč. Podobně tomu je i u daňového zvýhodnění. V Polsku má poplatník nárok na odpočet ve výši 92,67 PLN, tedy 486 Kč. V ČR má poplatník nárok na odpočet v hodnotě 1 267 Kč.

Tabulka 29: Komparace výpočtů daně z příjmu FO u poplatníka č. 1

Poplatník č. 1	ČR	Polsko			
		Závislá činnost		Prodej nemovitosti	
	v Kč	v PLN	v Kč	v PLN	v Kč
Základ daně	1 730 000	103 053,44	540 000	227 099,23	1 190 000
Sociální zabezpečení	-	14 128,63	74 034	-	-
Odpočty od ZD	90 000	1 645,56	8 623	-	-
Upravený ZD	1 640 000	87 279	457 343	227 099	1 190 000
Daň	246 000	10 473,48	54 881	43 149	226 100
Odpočty od daně	30 840	3 600	18 864	-	-
Daň po slevách	215 160	6 873,48	36 017	43 149	226 100
Daňové zvýhodnění	15 204	1 112,04	5 827	-	-
Výsledná daň	199 956	5 761	30 190	43 149	226 100

Rozdílné způsoby zdanění obou zemí se liší v několika oblastech. V České republice se základ daně skládá z dílčích základů daně, zatímco v Polsku se příjem ze zaměstnání a z prodeje nemovitosti musí zdanit odděleně.

V Polsku si poplatníci mohou v případě příjmů ze závislé činnosti od základu daně odečíst zaplacené příspěvky na sociální pojištění, avšak nemají možnost odpočtu výdajů za umístění dítěte do předškolního zařízení a za zaplacené úroky z úvěru na financování bytových potřeb. Rozdíl taky spočívá v nízkém odpočtu při dárcovství krve, kdy je v Polsku stanovena pevná částka 130 PLN za litr krve, což činí 681 Kč. Nutno podotknout, že při jednom odběru je odebráno přibližně 470 mililitrů. Jelikož poplatník daroval krev 2×, činí výše jeho odpočtu 122,2 PLN, což je v přepočtu 640 Kč. V České republice je výše odpočtu vázaná na počet dárcovství, kdy je jeden odběr oceněn částkou 3 000 Kč.

Další rozdíl spočívá v sazbě daně. V České republice jsou příjmy poplatníka č. 1 zdaněny 15% a 23% sazbou daně z důvodu vysokého příjmu z prodeje nemovitosti, zatímco v Polsku poplatníkovy příjmy podléhají sazbě ve výši 12 % a příjem z nemovitosti je zdaněn zvlášť. Sazba pro zdanění příjmů z prodeje nemovitosti činí 19 %.

Největší rozdíl však tvoří výše daňových úlev. Základní sleva na poplatníka, na kterou mají čeští poplatníci nárok, činí 30 840 Kč, zatímco v Polsku je ekvivalentem této slevy částka snižující daň, která se v přepočtu rovná 18 864 Kč. Další nevýhodou zdanění v Polsku je nízká výše daňového zvýhodnění na děti. V České republice si poplatník může odečíst 15 204 Kč, avšak v Polsku je tato úleva v přepočtu stanovena na pouhých 5 827 Kč. V případě zdanění příjmů z prodeje rodinného domu nemá poplatník nárok na žádný odpočet, a to jak od základu daně, tak od výsledné daně.

Z výpočtů daňové povinnosti poplatníka č. 1 vyplývá, že je pro něj výhodnější zdanit své příjmy v České republice. Konkrétně je výsledná daňová povinnost v České republice nižší o 56 334 Kč.

Tabulka 30: Výpočet efektivní sazby u poplatníka č. 1

Výpočet efektivní sazby	ČR	Polsko	
	v Kč	v PLN	v Kč
Hrubý příjem	5 740 000	1 095 419,85	5 740 000
Daň z příjmu	199 956	48 910	256 290
Zdravotní pojištění	24 300	8 003,23	41 937
Sociální zabezpečení	35 100	14 128,63	74 034
Příjem po odpočtu povinných plateb	5 480 644	1 024 377,99	5 367 739
Efektivní sazba	4,73 %	6,94 %	

Efektivní sazba slouží k přesnějšímu vyjádření celkového daňového zatížení poplatníka. V České republice efektivní sazba činí 4,73 %, kdežto v Polsku efektivní sazba dosáhla výše 6,94 %. Důvodem je především vysoká daň, která v Polsku dosáhla o 56 334 Kč více než daň v České republice. Česká republika je pro poplatníka výhodnější také v oblasti pojistných plateb za zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Zdravotní pojištění a sociální zabezpečení v Polsku činí téměř o polovinu více než v České republice. Konkrétně je zdravotní pojištění v hodnotě 24 300 Kč nižší v přepočtu o 17 637 Kč. Sociální zabezpečení je v Polsku vyšší o 38 934 Kč. Na závěr lze tedy konstatovat, že je poplatník č. 1 méně daňově zatížen v České republice.

8 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB U PODNIKATELE

8.1 Popis vybrané osoby

Poplatník č. 2 je osoba samostatně výdělečně činná v oblasti malířství a natěračství, registrovaná na živnostenský list. V uplynulém roce poplatník dosáhl příjmů ve výši 1 250 000 Kč, přičemž výdaje na materiál a vybavení činily 400 000 Kč.

Kromě hlavní činnosti získal také příjmy z pronájmu kancelářského prostoru, který byl zařazen v obchodním majetku. Výše nájemného je stanovena na 17 000 Kč měsíčně a v srpnu se poplatník rozhodl investovat do opravy kanceláře za 85 000 Kč. Podnikatel platil příspěvky na soukromé životní pojištění v hodnotě 17 500 Kč a daroval kostní dřeň. Poplatník je ženatý a jeho manželka získala roční příjem z dohody o provedení práce ve výši 57 000 Kč. Manželé společně vychovávají 2 nezletilé děti ve věku 3 a 8 let, na které si uplatňuje daňové zvýhodnění manžel.

8.2 Výpočet daně z příjmu v ČR

8.2.1 Základ daně

Tabulka 31: Příjmy ze samostatné činnosti podle § 7

Druh příjmu		Částka v Kč
P1	Malířství a natěračství	1 250 000
P2	Pronájem kanceláře	204 000
Celkem		1 454 000

Před samotným výpočtem dílčích základů daně je potřeba určit, kterým paragrafům zákona o dani z příjmů jednotlivé příjmy podléhají. Příjmy generované na základě živnostenského listu jsou automaticky předmětem daně ze samostatné činnosti podle § 7. Stejně tak tomu bude u příjmů z pronájmu kancelářského prostoru, jelikož byl prostor zařazen do obchodního majetku poplatníka. V opačném případě by příjmy z nájmu podléhaly § 9.

Tabulka 32: Výpočet základu daně u poplatníka č. 2 v ČR

Příjem	Výdaje		Dílčí základ daně
	Skutečné	Paušální	
P1	400 000	1 000 000	250 000
P2	85 000	61 200	142 800
Celkem	485 000	1 061 200	392 800

Při výpočtu základu daně má živnostník možnost volby mezi skutečnými nebo paušálními výdaji. Paušální výdaje se liší v závislosti na druhu zdanitelného příjmu. U poplatníků podnikajících na živnostenský list v rámci řemeslné činnosti je možné odečíst 80 % z dosažených příjmů, maximálně však 1 600 000 Kč. U příjmů z nájmu je paušální sazba stanovena na 30 %, nejvýše však do částky 600 000 Kč.

Podle tabulky je zřejmé, že u příjmů generovaných na živnostenský list je pro poplatníka výhodnější uplatnit paušální výdaje. Ty jsou ve výši 1 000 000 Kč, zatímco skutečné výdaje činí pouze 400 000 Kč. Výhoda paušálních výdajů spočívá také v jejich jednoduchosti. Na rozdíl od skutečných výdajů nemusí poplatník tyto výdaje nijak dokládat. Nicméně, u příjmů z nájmu je výhodnější uplatit skutečné výdaje v hodnotě 85 000 Kč.

Jelikož je možné v rámci jednoho DZD možné využít pouze jednoho způsobu uplatnění výdajů, je pro poplatníka výhodnější zvolit paušální výdaje, které v úhrnu činí 1 061 200 Kč, zatímco skutečné výdaje dosahují částky ve výši 485 000 Kč. Celkově tak základ daně činí 392 800 Kč.

8.2.2 Výpočet pojistného

Tabulka 33: Roční pojistné u poplatníka č. 2 v ČR

Roční pojistné	v Kč
Zdravotní pojištění (13,5 %)	31 519
Sociální zabezpečení (29,2 %)	57 349

Vyměřovací základ podnikatelů tvoří 50 % ze základu daně, což v případě poplatníka č. 2 odpovídá částce 196 400 Kč. Před výpočtem pojistného je potřeba ověřit, zda poplatník

odvede pojistné z vyměřovacího základu, který není nižší než minimální vyměřovací základ pro rok 2022.

Pro výpočet zdravotního pojištění platí minimální vyměřovací základ ve výši 233 472 Kč. Vyměřovací základ poplatníka nedosahuje požadované výše a poplatník č. 2 tak pojistné na zdravotní pojištění odvede z minimálního vyměřovacího základu. Po vynásobení vyměřovacího základu příslušnou sazbou se pojistné na zdravotní pojištění rovná 31 519 Kč.

V případě sociálního zabezpečení je pro výpočet pojistného stanoven minimální vyměřovací základ ve výši 116 736 Kč, což znamená, že poplatník odvede pojistné z vyměřovacího základu vyššího, než je minimální. Sociální zabezpečení se následně vypočítá jako 29,2 % ze stanoveného vyměřovacího základu a činí 57 349 Kč.

8.2.3 Výpočet daně

Tabulka 34: Výpočet daňové povinnosti z příjmu FO u poplatníka č. 2 v ČR

	v Kč
Základ daně	392 800
Nezdanitelné části základu daně	37 500
Upravený základ daně	355 300
Zaokrouhlení UZD	355 300
Daň (15 %)	53 295
Slevy na dani	
- poplatník	30 840
- manželka	24 840
Daň po slevách	0
Daňové zvýhodnění	37 524
Daňový bonus	37 524

Základ daně bude nejprve snížen o nezdanitelné části základu daně. Poplatník během zdaňovacího období platil příspěvky na soukromé životní pojištění a vznikl mu tak nárok na odpočet v hodnotě 17 500 Kč. Dále poskytl bezúplatné plnění v podobě krvetvorných buněk, které je oceněno částkou 20 000 Kč. Pro uplatnění celkové částky bezúplatného plnění je

potřeba ověřit, zda tato částka nepřesahuje maximální limit pro odpočet, který se v roce 2022 vypočítá jako 30 % ze základu daně. Vzhledem k tomu, že maximální možná výše odpočtu činí u poplatníka č. 2 117 840 Kč, splňuje hodnota bezúplatného plnění limit pro odpočet a poplatník si tak může uplatnit celou částku bezúplatného plnění. Celková hodnota nezdanitelné části základu daně činí 37 500 Kč.

Po odečtení této částky činí upravený základ daně 355 300 Kč. Ze základu se následně vypočítá daň ve výši 15 %, která se sníží o slevy na dani a o daňové zvýhodnění na děti. Poplatník má nárok na slevu na poplatníka v hodnotě 30 840 Kč a dále také na manželku ve výši 24 840 Kč; ovšem aby bylo možné uplatit slevu na manželku, musí být splněna podmínka, že příjmy manželky poplatníka za celé zdaňovací období nesmí přesáhnout částku 68 000 Kč. Jelikož v rámci odpočtu slev nesmí daňová povinnost dosáhnout záporné hodnoty, činí daň po slevách 0 Kč. Po odečtení daňových slev následuje daňové zvýhodnění, přičemž odpočet na první dítě je 15 204 Kč a na druhé dítě 22 320 Kč. Celkově si tak může poplatník odečíst 37 524 Kč, což vede k daňovému bonusu ve výši 37 524 Kč.

8.3 Výpočet daně z příjmu v Polsku

8.3.1 Základ daně

Základem daně u zdanění podle obecných podmínek a paušální daně je příjem z podnikatelské činnosti. Příjem z podnikatelské činnosti se vypočítá jako rozdíl mezi výnosy a daňově uznatelnými náklady vynaloženými na dosažení, udržení či zabezpečení podnikatelské činnosti. V případě paušální částky z registrovaných příjmů jsou základem daně pouze dosažené výnosy, které je však opět možno snížit o zaplacené pojistné na sociální zabezpečení.

V následující tabulce jsou znázorněny jednotlivé příjmy z podnikání, respektive vypočtené základy daně a způsoby, kterými mohou být zdaněny. Stejně jako u výpočtu daně v České republice budou příjmy rozlišeny pomocí zkratk P1 a P2. Zkratka P1 znázorňuje příjmy podle živnostenského listu a zkratka P2 zastupuje příjem z pronájmu obchodního majetku.

Tabulka 35: Způsoby zdanění a základ daně u poplatníka č. 2 v Polsku

Druh příjmu	Základ daně v PLN		
	Obecné zdanění	Paušální daň	Registrovaný paušál
P1	162 213,74	162 213,74	238 549,62
P2	22 709,92	22 709,92	38 931,30
Celkem	184 923,66	184 923,66	277 480,92

Příjmy z malířství (P1) spadají do kategorie příjmů z nezemědělské hospodářské činnosti a poplatník tak má k dispozici tři možnosti způsobu zdanění. Stejně tak tomu je i u příjmů z nájemného (P2), poněvadž byl pronajímáný prostor zařazen do obchodního majetku a je tedy součástí příjmů z nezemědělské hospodářské činnosti. Pokud by však poplatník pronajímal soukromý majetek, příjem by spadal do samostatné kategorie příjmů z nájemného a podléhal by zdanění podle obecných podmínek či paušální částky z registrovaných příjmů.

V případě použití obecného zdanění a paušální daně se celkový základ daně vypočítá jako rozdíl mezi výnosy a náklady, tedy 184 923,66 PLN. Registrovaný paušál je rovněž možné aplikovat na oba druhy dosažených příjmů a základem daně u tohoto způsobu zdanění je tedy úhrn výnosů, které činí 277 480,92 PLN.

8.3.2 Výpočet pojistného

Kromě odpočtu sociálního pojištění, jako tomu tak bylo u poplatníka č. 1, mají poplatníci v Polsku nárok na odpočet zdravotního pojištění, za podmínky, že si zvolili zdanění podle paušální daně nebo paušální částky z registrovaných příjmů. U zdanění podle obecných podmínek odpočet od základu daně není možný.

Sociální pojištění

Tabulka 36: Roční výše sociálního zabezpečení u poplatníka č. 2 v Polsku

Sociální zabezpečení	v PLN	v Kč
Roční vyměřovací základ	42 638,40	223 425
Pojistné (31,64 %)	13 490,79	70 692

Na rozdíl od zdravotního pojištění se způsob výpočtu nemění v závislosti na zvoleném druhu zdanění. Pro výpočet sociálního zabezpečení je stanoven pevný vyměřovací základ, který se vypočítá jako 60 % z předpokládané průměrné mzdy pro daný rok. Ta v roce 2022 činila 5 922 PLN. Dále se vyměřovací základ vynásobí 31,64 %, což je úhrn jednotlivých druhů sociálního pojištění s výjimkou nemocenského pojištění, které je dobrovolné. Roční pojistné na sociální zabezpečení tedy činí 13 490,79 PLN.

Zdravotní pojištění

Tabulka 37: Roční výše zdravotního pojištění u poplatníka č. 2 v Polsku

Zdravotní pojištění	v PLN	v Kč
Obecná pravidla (9 %)	15 428,96	80 848
Paušální daň (4,9 %)	8 400,21	44 017
Registrovaný paušál (9 %) u P1	6 718,68	35 206
Registrovaný paušál (9 %) u P2	4 031,23	21 124

Vyměřovací základ pro výpočet pojistného na zdravotní pojištění u podnikatele se stanovuje jako rozdíl mezi dosaženými výnosy a daňově uznatelnými náklady. V případě, že poplatník využívá zdanění podle obecných pravidel nebo paušální daně, lze vyměřovací základ snížit o pojistné platby na sociální zabezpečení. Ty se skládají z důchodového, invalidního a úrazového pojištění a dále také z příspěvků do fondu práce a solidarity.

Po odečtení těchto plateb činí vyměřovací základ u zdanění podle obecných podmínek a paušální daně 171 432,87 PLN. U **obecného zdanění** se pojistné na zdravotní pojištění se vypočte jako 9 % z tohoto vyměřovacího základu a činí 15 428,96 PLN. V případě zdanění podle **paušální daně** činí sazba pro výpočet 4,9 % a vypočtené pojistné na zdravotní pojištění tedy činí 8 400,21 PLN.

U **registrovaného paušálu** se vyměřovací základ stanovuje na základě úhrnu dosažených výnosů. Jelikož bude poplatník zdaňovat dva druhy příjmů, které podléhají rozdílným sazbám daně, musí se pojistné vypočítat za jednotlivé příjmy zvlášť. U P1 činí výše výnosů 238 549,62 PLN a příjem se tedy pohybuje v rozmezí 60 000 PLN až 300 000 PLN. To znamená, že vyměřovacím základem je 100 % průměrné mzdy čtvrtého čtvrtletí roku 2022, která činí 6 221,04 PLN. Poté se průměrná mzda vynásobí 9 % a vypočtené pojistné se

následně vynásobí 12. Výsledkem je roční pojistné na zdravotní pojištění ve výši 6 718,68 PLN. Výnosy z P2 se pohybují v prvním rozmezí 1 PLN až 60 000 PLN a vyměřovacím základem je tak 60 % z průměrné mzdy. Vyměřovací základ se poté opět vynásobí sazbou 9 % a následně 12 měsíci. V případě P2 pojistné na zdravotní pojištění činí 4 031,23 PLN.

8.3.3 Výpočet daně

Výpočet daně a možné odpočty se liší v závislosti na vybraném způsobu zdanění. U zdanění podle obecných podmínek má podnikatel nárok na veškeré odpočty od základu daně a také na snížení vypočtené daně o částku snižující daň a proročinnou úlevu. V případě zbývajících druhů zdanění má podnikatel nárok pouze na některé odpočty a také na snížení základu daně o zdravotní pojištění. Pokud si podnikatel zvolí zdanění podle obecných podmínek, má také možnost využít preferenční zdanění neboli společného zdanění manželů, které povede k optimalizaci daňové povinnosti.

Sazby daně

Zdanění podle **obecných podmínek** rozlišuje dvě daňové sazby, a to 12 % a 32 %. První daňová sazba se vztahuje na příjmy do výše 120 000 PLN. Jestliže má poplatník příjmy nad tuto hranici, vypočte se jeho daňová povinnost jako 12 % ze 120 000 PLN minus částka snižující daň. Následně se k této částce připočte daň podle druhé daňové sazby, která se vypočte jako 32 % z částky převyšující 120 000 PLN.

Paušální daň rozlišuje pevnou sazbu daně ve výši 19 %, která se aplikuje bez ohledu na výši generovaných příjmů poplatníka.

Daňové sazby pro výpočet daně podle **paušální částky z registrovaných příjmů** se liší v závislosti na druhů zdanitelných příjmů. Příjmy z hlavní činnosti poplatníka podléhají sazbě 5,5 %. U příjmů z nájemného je sazba daně stanovena na 8,5 %, nicméně tato sazba platí pouze v případě, že dosažené příjmy nepřesáhnou hranici 100 000 PLN. Příjmy nad stanovenou hranici jsou zdaňovány sazbou ve výši 12,5 %.

Zdanění podle obecných podmínek

Tabulka 38: Výpočet daně z příjmu FO podle obecných podmínek u poplatníka č. 2 v Polsku

Výpočet daňové povinnosti	Obecné zdanění	
	v PLN	v Kč
Základ daně	184 923,66	969 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	13 490,79	70 692
Základ daně snížený o sociální zabezpečení	171 432,87	898 308
Odpočty od základu daně	-	-
Upravený základ daně	171 433	898 308
Daň (12 % + 32 %)	30 858,56	161 699
Částka snižující daň	3 600	18 864
Daň po odečtení částky snižující daň	27 258,56	142 835
Daňové zvýhodnění	2 224,08	11 654
Výsledná daň	25 034	131 181

V případě zvolení zdanění podle obecných podmínek je základem daně podnikatelský příjem ve výši 184 923,66 PLN. Tento příjem se následně sníží o zaplacené pojistné na sociální zabezpečení a poté se zaokrouhlí na celé zloté, tedy na 171 433 PLN. Jelikož je upravený základ daně vyšší než stanovená hranice pro první daňovou sazbu, bude část poplatníkovy příjmu zdaněna druhou daňovou sazbou ve výši 32 %. Daňová povinnost se tedy vypočítá jako 12 % ze 120 000 PLN plus 32 % z částky přesahující stanovenou hranici, tedy 32 % z 51 433 PLN. Vypočtená daň se poté sníží o částku snižující daň. Poplatník má také nárok na prorodinnou úlevu za dvě děti v částce 2 224,08 PLN. Po odpočtu daňových úlev činí výsledná daňová povinnost poplatníka 25 034 PLN.

Společné zdanění manželů

Tabulka 39: Výpočet daně z příjmu FO při preferenčním zdanění u poplatníka č. 2 v Polsku

Výpočet daňové povinnosti	Obecné zdanění	
	v PLN	v Kč
Základ daně	195 801,52	1 026 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	13 490,79	70 692
Základ daně snížený o sociální zabezpečení	182 310,73	955 308
Odpočty od základu daně	-	-
Upravený základ daně	182 311	955 308
/2	91 155,50	477 654
Daň (12 %)	10 938,66	57 318
Částka snižující daň	3 600	18 864
Daň po odečtení částky snižující daň	7 338,66	38 454
*2	14 677,32	76 908
Daňové zvýhodnění	2 224,08	11 654
Výsledná daň	12 453	65 254

Další možností zdanění příjmů je podání společného daňového přiznání s manželem/manželkou. Podání společného daňového přiznání je možné využít pouze za předpokladu, že příjmy poplatníka podléhají zdanění podle obecných podmínek.

Základem daně je součet hrubých mezd poplatníka a jeho manželky. Od základu daně lze odečíst souhrn zaplaceného pojistného na sociální zabezpečení obou poplatníků. Nicméně jelikož poplatníkova manželka v uplynulém roce pracovala na dohodu o provedení práce, sociálnímu zabezpečení nepodléhala. Upravený základ daně se následně vydělí dvěma a z tohoto základu se vypočítá daň. Díky společnému zdanění je příjem pro stanovení daňové sazby výrazně nižší a poplatník tak nepodléhá druhé daňové sazbě, jak tomu bylo v případě podání samostatného daňového přiznání. Vypočtená daň se dále sníží o částku snižující daň a vynásobí dvěma. Následně se daň sníží o daňové zvýhodnění na dvě vyživované děti

v hodnotě 2 224,08 PLN. Výsledkem je daňová povinnost ve výši 12 453 PLN, což je v přepočtu 65 254 Kč.

Paušální daň

Tabulka 40: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální daně u poplatníka č. 2 v Polsku

Výpočet daňové povinnosti	Paušální daň	
	v PLN	v Kč
Základ daně	184 923,66	969 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	13 490,79	70 692
Výše zaplaceného zdravotního pojištění	8 400,21	44 017
Upravený základ daně (zaokrouhlený)	163 033	854 291
Sazba daně	19 %	
Výsledná daň	30 976	162 315

V případě zdanění podle paušální daně je daňový základ totožný s daňovým základem u zdanění podle obecných podmínek. Od základu daně lze kromě platby pojistného na sociální zabezpečení odečíst také zdravotní pojištění. U zdravotního pojištění si může poplatník uplatit skutečně zaplacené pojistné, maximálně však do výše 8 700 PLN. Základ daně snížený o tyto příspěvky se poté zaokrouhlí na 163 033 PLN. Následně se vypočítá 19% daň, která se opět zaokrouhlí na celé zloté. Vypočtenou daň nelze snížit o daňové úlevy a výsledná daňová povinnost tedy činí 30 976 PLN, tedy 162 315 Kč.

Paušální částka z registrovaných příjmů

Paušální částka z registrovaných příjmů je typická odlišnými sazbami daně, které se liší v závislosti na zdanitelném příjmu. Z toho důvodu je potřeba vypočítat daňovou povinnost pro jednotlivé příjmy zvlášť.

Tabulka 41: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální částky z registrovaných příjmů u P1

Výpočet daňové povinnosti u P1	Paušální částka z registrovaných příjmů	
	v PLN	v Kč
Základ daně	238 549,62	1 250 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	13 490,79	70 692
Výše zaplaceného zdravotního pojištění	3 359,34	17 603
Upravený základ daně	221 699	1 161 705
Sazba daně	5,5 %	
Výsledná daň	12 193	63 894

Pro zdanění podle paušální částky z registrovaných příjmů se jako základ daně používá výše dosažených výnosů. V případě příjmu P1 činí základ daně 238 549,62 PLN, nicméně tento základ lze opět snížit o zaplacené pojistné na sociální a zdravotní pojištění. Na rozdíl od paušální daně, kde je odpočet pojistného na zdravotní pojištění možný v plné výši, má poplatník nárok pouze na 50% odpočet, tedy na polovinu z částky 6 718,68 PLN. Po odpočtu a zaokrouhlení se základ daně vynásobí sazbou daně ve výši 5,5 %. Jelikož není možné uplatit žádné další odpočty, výsledná daň činí 12 193 PLN.

Tabulka 42: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální částky z registrovaných příjmů u P2

Výpočet daňové povinnosti u P2	Paušální částka z registrovaných příjmů	
	v PLN	v Kč
Základ daně	38 931,30	204 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	-	-
Výše zaplaceného zdravotního pojištění	2 015,62	10 562
Upravený základ daně	36 916	193 438
Sazba daně	8,5 %	
Výsledná daň	3 138	16 442

Příjem P2 dosáhl základu daně ve výši 38 931,30 PLN. Vzhledem k tomu, že poplatník již využil možnosti snížení základu daně o pojistné na sociální zabezpečení v případě příjmu P1, není možné tento odpočet dále uplatnit. Poplatník si tedy od základu daně odečte pouze 50 % zaplacených příspěvků na zdravotním pojištění ve výši 2 015,62 PLN. Z upraveného základu daně se následně vypočítá daň. V případě příjmů z nájemného je sazba daně stanovena na 8,5 %. Stejně jako v předchozím výpočtu nelze uplatit odpočty od daně a výsledná daň tak činí 3 138 PLN.

Celková daňová povinnost při zdanění podle paušální částky z registrovaných příjmů činí 15 331 PLN.

Volba zdanění

Tabulka 43: Srovnání výše daně u jednotlivých typů zdanění

Druh zdanění	Výsledná daň	
	v PLN	v Kč
Obecné podmínky – zdanění jednotlivce	25 035	131 181
Obecné podmínky – společné zdanění manželů	12 453	65 254
Paušální daň	30 976	162 315
Paušální částka z registrovaných příjmů	15 331	80 336

V rámci optimalizace daňové povinnosti je pro poplatníka č. 2 nejuvhodnější podání společného daňového přiznání s manželkou, kdy díky preferenční úlevě jeho příjmy podléhají první daňové sazbě ve výši 12 %. Poplatník má také právo na daňové úlevy (ve formě částky snižující daň a prorodinné úlevy), které u paušálních režimů nelze uplatnit. Pokud by podnikatel nemohl nebo nechtěl využít preferenčního zdanění, je nejlepší alternativou zdanění paušální částkou z registrovaných příjmů. V tomto případě by výsledná daň byla 80 336 Kč, což by bylo stále mnohem výhodnější než zdanění paušální daní.

8.4 Komparace výpočtů

Tabulka 44: Komparace výpočtu daně z příjmu FO u poplatníka č. 2

Poplatník č. 2	Česká republika	Polsko	
	v Kč	V PLN	v Kč
Základ daně	392 800	195 801,52	1 026 000
Sociální zabezpečení	-	13 490,79	70 692
Odpočty od základu daně	37 500	-	-
Upravený základ daně*	355 300	91 156	477 654
Daň	53 295	10 939	57 318
Slevy na dani/odpočty od daně	55 680	3 600	18 864
Daň po slevách	0	7 338,66	38 454
Daňové zvýhodnění	37 524	2 224,08	11 654
Výsledná daň	-	12 453	65 254
Daňový bonus	37 524	-	-

Z tabulky je patrné, že je pro poplatníka č. 2 mnohem výhodnější zdanit své příjmy v České republice. I přes stanovení optimalizovaného způsobu zdanění v Polsku činí rozdíl daňové povinnosti mezi těmito zeměmi přes 102 000 Kč.

Jedním z důvodů je vysoký základ daně, který je oproti České republice vyšší o 633 200 Kč. Je to způsobeno tím, že v České republice mají poplatníci možnost uplatnění paušálních výdajů, které jsou v mnoha případech výrazně vyšší než výdaje skutečné. Bylo tomu tak i v případě poplatníka č. 2, který díky této možnosti uplatnění výdajů dosáhl výrazně nižšího základu daně. Díky preferenčnímu zdanění manželů činí upravený základ daně v přepočtu pouze 477 657 Kč a od upraveného základu daně v České republice se tak příliš neliší.

V ČR dosahuje vypočtená daň 53 295 Kč a v Polsku 10 939 PLN, což je v přepočtu 57 318 Kč. Jak již bylo zmíněno, společné zdanění manželů je pro poplatníka v Polsku výhodnější i díky nároku na nižší sazbu daně z důvodu snížení daňového základu na polovinu.

Hlavní rozdíl nastává ve výši slev a daňového zvýhodnění. V České republice je celková sleva na dani 55 680 Kč. Kromě základní slevy na poplatníka si totiž podnikatel mohl uplatit také slevu na manželku ve výši 24 840 Kč. V Polsku je možné v rámci daňových slev odečíst pouze částku ve výši 18 864 Kč. Zatímco daň po odpočtu slev je v České republice nulová, v Polsku se rovná v přepočtu 38 454 Kč. Kvůli zvolení preferenčního způsobu zdanění se daň snížená o částku snižující daň následně vynásobí 2. Poté se uplatní daňové zvýhodnění na děti, které je v tuzemsku opět výrazně vyšší než v porovnávané zemi, kde úleva na děti činí pouze 2 224,08 PLN, což je v přepočtu na české koruny 11 654 Kč.

V České republice je tedy výsledkem daňový bonus ve výši 37 524 Kč, zatímco v Polsku je daňová povinnost v přepočtu 65 254 Kč.

Tabulka 45: Výpočet efektivní sazby u poplatníka č. 2

Výpočet efektivní sazby	ČR	Polsko	
	v Kč	v PLN	v Kč
Hrubý příjem	1 454 000	277 480,92	1 454 000
Daň z příjmu	- 37 524	12 453	65 254
Zdravotní pojištění	31 519	15 428,96*	80 848
Sociální zabezpečení	57 349	13 490,79	70 692
Příjem po odečtu povinných plateb	1 402 656	236 108,17	1 237 206
Efektivní sazba	3,66 %	17,52 %	

*pozn.: Zdravotní pojištění uvedené v tabulce bylo vypočteno na základě nejvýhodnější varianty zdanění (zdanění podle obecných podmínek).

Výsledky srovnání výpočtu daně z příjmů a pojistného ukázalo, že poplatník č. 2 je méně daňově zatížený v České republice. Efektivní sazba tyto výpočty podpořila výrazně nižší sazbou ve prospěch České republiky ve výši 3,66 %. Oproti tomu efektivní sazba v Polsku dosáhla výše 17,52 %. Je to způsobeno vysokou daní, která činí v přepočtu 65 254 Kč, zatímco v České republice dosáhl poplatník daňového bonusu ve výši 37 524 Kč. V České republice poplatník č. 2 podléhá také výrazně nižší daňové zátěži také v oblasti pojistného na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Zdravotní pojištění v Polsku ve výši 80 848 Kč dosahuje více než 3násobku hodnoty zdravotního pojištění v České republice. O moc lépe si

Polsko nevede ani u sociálního zabezpečení, kde by poplatník zaplatil přibližně o 13 tisíc Kč více než v ČR.

9 VÝPOČET DANĚ Z PŘÍJMU FYZICKÝCH OSOB U PODNIKATELE S VYSOKÝM PŘÍJMEM

9.1 Popis vybrané osoby

Poplatník č. 3 provozuje e-shop zaměřený na prodej oblečení od lokálních značek. Za uplynulý rok poplatník zaznamenal výnosy ve výši 10 milionů Kč. Náklady skutečně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů činily 6,5 milionu Kč. Poplatník zaměstnával tři osoby na hlavní pracovní poměr, jejichž úhrn hrubých mezd činil celkem 1,04 milionů Kč. Mzdové náklady jsou již v nákladech zahrnuty. V předcházejícím zdanitelném období generoval ztrátu ve výši 500 000 Kč, kterou chce nyní uplatnit. Poplatník ve zdanitelném roce také daroval 115 000 Kč na charitu věnující se pomoci zvířatům bez domova. Dále si platil příspěvky na penzijní připojištění v částce 3 200 Kč měsíčně.

9.2 Výpočet daně z příjmu v ČR

9.2.1 Základ daně

Při výpočtu základu daně má poplatník č. 3 dvě možnosti uplatnění výdajů. První možností je uplatnění skutečně vynaložených výdajů ve výši 6,5 milionů Kč. V případě podnikání na živnostenský list má poplatník rovněž možnost volby paušálních výdajů, a to ve výši 60 % z dosažených příjmů, maximálně však do částky 1 200 000 Kč. V tomto konkrétním případě by výše paušálních výdajů dosáhla 6 milionů Kč a poplatník by tak měl nárok na odpočet pouze ve výši maximálního limitu 1 200 000 Kč. Pro poplatníka je výhodnější uplatnit skutečně vynaložené náklady a jeho základ daně je 3,5 milionů Kč.

9.2.2 Výpočet pojistného

Tabulka 46: Roční výše pojistného u poplatníka č. 3 v ČR

Úhrn zaplaceného pojistného	v Kč
Vyměřovací základ	1 750 000
Zdravotní pojištění (13,5 %)	236 250
Sociální zabezpečení (29,2 %)	511 000

Zdravotní pojištění se u poplatníka č. 3 vypočítá z vyměřovacího základu ve výši 1 750 000 Kč (50 % ze ZD). Vypočtený vyměřovací základ se následně vynásobí příslušnou sazbou pro zdravotní pojištění. Roční pojistné na zdravotní pojištění činí 236 250 Kč.

Z důvodu vysokého vyměřovacího základu poplatníka je nutné ověřit, zda nepřesahuje maximální vyměřovací základ pro výpočet sociální zabezpečení, který se vypočte jako 48násobek průměrné mzdy. V roce 2022 tak maximální vyměřovací základ činil 1 867 728 Kč. Poplatník tento maximální vyměřovací základ nepřekročil a pojistné na sociální zabezpečení se rovná částce 511 000 Kč.

9.2.3 Výpočet daně

Tabulka 47: Výpočet daně z příjmu FO u poplatníka č. 3 v ČR

Výpočet daně z příjmu	v Kč
Základ daně	3 500 000
Odčitatelné položky	500 000
Nezdanitelné části základu daně	139 000
Upravený základ daně	2 861 000
Zaokrouhlení na 100 Kč dolů	2 861 000
Daň (15 % + 23 %)	508 612
Slevy na dani	30 840
Výsledná daňová povinnost	477 772

Vypočtený základ daně bude nejprve snížen o odčitatelnou položku (ztrátu) v celkové hodnotě 500 000 Kč. Dále se základ daně sníží o nezdanitelné části základu daně, a to konkrétně o poskytnuté bezúplatné plnění charitě a také o zaplacené příspěvky na penzijní připojištění. Pro odpočet celé částky bezúplatného plnění je opět nutné ověřit, zda má poplatník na tento odpočet nárok. Maximální výše odpočtu se vypočítá jako 30 % ze základu daně, tedy 30 % z 3 500 000 Kč. Poplatník č. 3 má právo na odpočet bezúplatného plnění až do výše 1 050 000 Kč, což znamená, že má nárok nad odpočet celé hodnoty bezúplatného plnění v hodnotě 1 150 000 Kč. Poplatník na penzijním připojištění zaplatil celkem 38 400 Kč, avšak od základu daně lze odečíst pouze rozdíl mezi úhrnem zaplacených příspěvků na

penzijní připojištění a státním příspěvkem, který činí 1 000 Kč měsíčně. Vypočtená částka pro odpočet tedy činí 26 400 Kč, nicméně základ daně je možné snížit maximálně o částku 24 000 Kč. Celkem tak nezdanitelné části činí 139 000 Kč.

Upravený základ daně po zaokrouhlení na celé 100 Kč dolů činí 2 861 000 Kč. Z tohoto upraveného a zaokrouhleného základu daně se následně vypočítá daň. Hranice pro zdanění příjmů první sazbou daně je stanovena na 48násobek průměrné mzdy, tedy na 1 867 728 Kč. Příjmy překračující tuto hranici budou zdaněny progresivní 23% sazbou daně. Daňová povinnost se tak vypočítá jako 15 % z 1 867 728 Kč plus 23 % z částky, která stanovenou hranici překračuje, tedy 23 % z 993 272 Kč, což se rovná 508 612 Kč. Daň se následně sníží o slevu na poplatníka ve výši 30 840 Kč a výsledná daňová povinnost je 477 772 Kč.

9.3 Výpočet daně z příjmu v Polsku

Stejně jako u předešlého poplatníka má i poplatník č. 3 možnost volby mezi 3 způsoby zdanění svých příjmů, a to zdanění podle obecných podmínek, paušální daní nebo paušální částky z registrovaných příjmů.

9.3.1 Základ daně

Základ daně je v případě prvních dvou možností zdanění podnikatelský příjem, který je vypočten z rozdílu mezi výnosy a náklady. Základ daně (podnikatelský příjem) poplatníka č. 3 by v tomto případě tvořil 667 938,93 PLN. Pokud se poplatník rozhodne pro zdanění podle paušální částky z registrovaných příjmů, budou základem daně pouze dosažené výnosy v hodnotě 1 908 396,95 PLN.

9.3.2 Výpočet pojistného

Sociální zabezpečení

Tabulka 48: Roční výše sociálního zabezpečení u poplatníka č. 3 v Polsku

Sociální zabezpečení	v PLN	v Kč
Roční vyměřovací základ	42 638,40	223 425
Pojistné (31,64 %)	13 490,79	70 692

Sociální zabezpečení se vypočítá ze stanoveného vyměřovacího základu, který je stejný pro všechny daňové poplatníky a činí 42 638,40 PLN. Tento základ se vypočítá jako 60 %

dvanáctinásobku předpokládané průměrné měsíční mzdy v daném roce. Vyměřovací základ se následně vynásobí sazbou pojistného ve výši 31,64 %. Podnikatel tak ročně na platbách pojistného za sociální zabezpečení zaplatí 13 490,79 PLN, což je v přepočtu 70 692 Kč.

Zdravotní pojištění

V případě zdravotního pojištění se výpočet a vyměřovací základ liší v závislosti na druhu zvoleného zdanění příjmů.

Tabulka 49: Roční výše zdravotního pojištění u poplatníka č. 3 v Polsku

Zdravotní pojištění	v PLN	v Kč
Obecná pravidla (9 %)	58 900,33	308 638
Paušální daň (4,9 %)	32 067,96	168 036
Registrovaný paušál (9 %)	12 093,72	63 371

U výběru zdanění podle obecných pravidel či paušální daně je vyměřovacím základem podnikatelský příjem ve výši 667 938,93 PLN, snížený o platby na sociální zabezpečení, což činí 654 448,14 PLN.

Výše pojistného u **zdanění podle obecných pravidel** se pak vypočítá jako 9 % z tohoto sníženého vyměřovacího základu, což se rovná 58 900,33 PLN. Pokud si podnikatel vybere zdanění **paušální daní**, pojistné na zdravotní pojištění se vypočte sazbou 4,9 % z téhož vyměřovacího základu a výsledné pojistné na zdravotní pojištění činí 32 067,96 PLN.

V případě **paušální částky z registrovaných příjmů** je vyměřovacím základem pro výpočet zdravotního pojištění stanoven podle výše generovaných výnosů. Poplatník dosáhl výnosů ve výši 1 908 396,95 PLN a jeho příjem tak spadá do třetí kategorie vyměřovacího základu, který je stanoven pro příjmy přesahující 300 000 PLN. Vyměřovacím základem je tak 180 % průměrné mzdy čtvrtého čtvrtletí (6 221,04 PLN), což činí 11 197,87 PLN. Z tohoto základu se následně vypočte pojistné ve výši 9 %, tedy 1 007,81 PLN, a vynásobí se 12 měsíci. Podnikatel tak zaplatí roční pojistné ve výši 12 093,72 PLN.

9.3.3 Výpočet daně

Výpočet daně se odvíjí od zvoleného způsobu zdanění. V případě paušálních režimů není možné využít daňových úlev, a to včetně preferenčního zdanění či prorodinné úlevy. Mohou však využít běžných odpočtů od základu daně, jako je například ztráta, bezúplatné plnění či

internetová úleva. Na rozdíl od obecného zdanění mají poplatníci nárok na odpočet pojistného za zdravotní pojištění. V rámci paušálního režimu mají možnost odpočtu skutečně zaplacených plateb, maximálně však do částky 8 700 PLN. V případě paušální částky z registrovaných příjmů nejsou poplatníci omezení maximálním limitem, mohou si však uplatnit pouze 50 % skutečně zaplacených plateb.

Sazby daně

Jak již bylo několikrát zmíněno, v případě zvolení **zdanění podle obecných podmínek** se rozlišují 2 sazby, a to 12 % a 32 %. Vyšší sazba daně se aplikuje na příjmy, které přesahují stanovenou hranici, která v roce 2022 činí 120 000 PLN. Pokud jsou však poplatníkovy příjmy nižší než 30 000 PLN, jsou od daně osvobozeny. Z této částky se také vypočte takzvaná částka snižující daň, která je ekvivalentem slevy na poplatníka v ČR.

V případě zvolení **paušální daně** jsou poplatníkovy příjmy zdaněny pevnou sazbou daně ve výši 19 %, která je v závislosti na výši příjmu neměnná.

Paušální částka z registrovaných příjmů naopak rozlišuje různé sazby daně v závislosti na druhu zdaňovaného příjmu. Poplatník č. 3 provozuje internetový e-shop a jeho příjmy tak spadají do kategorie internetových obchodních služeb, kde stanovená sazba daně činí 3 %.

Zdanění podle obecných pravidel

Tabulka 50: Výpočet daně z příjmu FO podle obecných pravidel u poplatníka č. 3 v Polsku

Výpočet daňové povinnosti	Obecné zdanění	
	v PLN	v Kč
Základ daně	667 938,93	3 500 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	13 490,79	70 692
Ztráta	95 419,85	500 000
Odpočty od základu daně	21 946,56	115 000
Upravený základ daně	537 082	2 814 308
Daň (12 % + 32 %)	147 866,24	774 819
Částka snižující daň	3 600	18 864
Daň po odečtení částky snižující daň	144 266	755 955
Výsledná daň	144 266	755 955

Základ daně ve výši 667 938,93 PLN je možné snížit o zaplacené pojistné na sociální zabezpečení, o generovanou ztrátu v minulém roce a také o bezúplatné plnění poskytnuté charitě. V případě odpočtu na sociální zabezpečení má poplatník nárok na odpočet plné částky ve výši 13 490,79 PLN. Ztráta byla generována v předcházejícím zdaňovacím období a poplatník tak má nárok na odpočet plné výše ztráty, ne však více než 5 000 000 PLN. Maximální hodnota odpočtu v případě bezúplatného plnění je stanovena na 6 % ze základu daně, přičemž v případě poplatníka č. 3 nesmí odpočet překročit hranici 40 076,34 PLN. Vzhledem k tomu, že poplatník poskytl bezúplatné plnění v hodnotě 21 946,56 PLN, má nárok na uplatnění plné hodnoty tohoto daru. Základ daně snížený o odpočty činí 537 082 PLN.

Upravený základ daně přesahuje hranici 120 000 PLN a poplatníkovy příjmy tak dosahují na vyšší sazbu daně ve výši 32 %. V případě poplatníka č. 3 se tak daň se vypočítá následovně. Prvním krokem je vypočtení 12 % ze 120 000 PLN, což činí 14 400 PLN. K této částce se připočítá daň podle vyšší sazby daně, která se vypočítá jako 32 % z 417 082 PLN, tedy 32 % z částky, která přesahuje stanovenou hranici 120 000 PLN. Součet obou vypočtených daní v hodnotě 147 866,24 PLN se poté sníží o částku snižující daň ve výši 3 600 PLN. Výsledkem je daňová povinnost ve výši 144 266 PLN.

Paušální daň

Tabulka 51: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální daně u poplatníka č. 3 v Polsku

Výpočet daňové povinnosti	Paušální daň	
	v PLN	v Kč
Základ daně	667 938,93	3 500 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	13 490,79	70 692
Výše zaplaceného zdravotního pojištění	8 700	45 588
Ztráta	95 419,85	500 000
Odpočty od základu daně	21 946,56	115 000
Upravený základ daně (zaokrouhlený)	528 382	2 768 720
Sazba daně	19 %	
Výsledná daň	100 393	526 057

Při výběru zdanění podle paušální daně je základ daně stejný jako v případě zdanění podle obecných podmínek. Od základu daně lze opět odečíst zaplacené pojistné na sociální zabezpečení, ztrátu a poskytnuté bezúplatné plnění. Kromě těchto odpočtů má poplatník nárok také na odpočet plateb za zdravotní pojištění, nejvýše však do částky 8 700 PLN. Zaplacené pojistné, ztráta i bezúplatné plnění bude odečteno ve stejných hodnotách jako v případě zdanění podle obecných podmínek. Z upraveného základu daně ve výši 528 382 PLN se následně vypočítá 19% daň. Vypočtenou daň nelze snížit o žádné další odpočty a výsledkem je tak daňová povinnost ve výši 100 393 PLN, což v přepočtu činí 526 057 Kč.

Paušální částka z registrovaných příjmů

Tabulka 52: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální částky z registrovaných příjmů u poplatníka č. 3 v Polsku

Výpočet daňové povinnosti	Paušální částka z registrovaných příjmů	
	v PLN	v Kč
Základ daně	1 908 396,95	10 000 000
Výše zaplaceného sociálního zabezpečení	13 490,79	70 692
Výše zaplaceného zdravotního pojištění	6 046,86	31 686
Ztráta	95 419,85	500 000
Odpočty od základu daně	21 946,56	115 000
Upravený základ daně	1 771 493	9 282 622
Sazba daně	3 %	
Výsledná daň	53 145	278 479

U paušální částky z registrovaných příjmů je základem daně dosažený příjem, nesnížený o vynaložené výdaje. V případě poplatníka č. 3 základ daně činí 1 908 396,95 PLN. Poplatník má nárok na snížení základu o sociální zabezpečení a zdravotní pojištění; dále také o generovanou ztrátu z předešlého zdaňovacího období a také o poskytnuté bezúplatné plnění v hodnotě 21 946,56 PLN. Upravený základ daně v hodnotě 1 771 493 PLN se následně vynásobí příslušnou sazbou daně, která v tomto případě činí 3 %. Výsledkem je daňová povinnost ve výši 53 145 PLN, tedy 278 479 Kč.

Volba zdanění

Tabulka 53: Srovnání výše daně u jednotlivých typů zdanění u poplatníka č. 3 v Polsku

Druh zdanění	Výsledná daň	
	v PLN	v Kč
Obecné podmínky – zdanění jednotlivce	144 266	755 955
Paušální daň	100 393	526 057
Paušální částka z registrovaných příjmů	53 145	278 479

Z tabulky vyplývá, že je pro poplatníka č. 3 nejvýhodnější využití zdanění podle paušální částky z registrovaných příjmů, kde výše daňové povinnosti je výrazně nižší oproti zbylým druhům zdanění. Naopak nejhůře je na tom zdanění podle obecných podmínek, kdy kvůli vysokému příjmu poplatníka byla velká část příjmů zdaněna druhou daňovou sazbou ve výši 32 %.

9.4 Komparace výpočtů

Tabulka 54: Komparace výpočtu daně z příjmu FO u poplatníka č. 3

Poplatník č. 3	ČR	Polsko	
	v Kč	V PLN	v Kč
Základ daně	3 500 000	1 908 396,95	10 000 000
Sociální zabezpečení	-	13 490,79	70 692
Zdravotní pojištění	-	6 046,86	31 686
Ztráta	500 000	95 419,85	500 000
Odpočty od základu daně	139 000	21 946,56	115 000
Upravený základ daně	2 861 000	1 771 493	9 282 622
Sazba daně	15 %, 23 %	3 %	
Daň	508 612	53 145	278 479
Slevy na dani/odpočty od daně	30 840	-	-
Daň po slevách	477 772	53 145	278 479
Výsledná daň	477 772	53 145	278 479

Z tabulky je zřejmé, že je pro poplatníka č. 3 mnohem výhodnější danit své příjmy v Polsku, kde daňová povinnost dosáhla téměř o polovinu méně než v České republice. Hlavním důvodem je nízká sazba daně, která v případě internetového podnikání činí u paušální částky z registrovaných příjmů pouhé 3 %.

Základ daně je v obou zemích značně rozdílný. V České republice je základ daně vypočítaný rozdílem mezi výnosy a náklady poplatníka. Při zvolení zdanění registrovaným paušálem je základ daně stanoven odlišně, a to jako generované příjmy, snižené o vynaložené výdaje. V Polsku si také kromě ztráty a bezúplatného plnění mohou poplatníci uplatnit také zaplacené pojistné na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení.

Jak již bylo zmíněno, největší rozdíl nastává ve výši vypočtené daně. V České republice podléhají poplatníkovy příjmy sazbě 15 % a 23 %, zatímco v Polsku byla aplikována sazba daně ve výši 3 %. I přesto, že si poplatník v Polsku nemohl uplatnit žádné odpočty od daně, je výsledná daň ve výši 278 479 Kč téměř o polovinu nižší než v České republice.

Efektivní daňová sazba

Tabulka 55: Výpočet efektivní sazby u poplatníka č. 3

Výpočet efektivní sazby	ČR	Polsko	
	v Kč	v PLN	v Kč
Hrubý příjem	10 000 000	1 908 396,95	10 000 000
Daň z příjmu	477 772	53 145	278 479
Zdravotní pojištění	236 250	12 093,72*	63 371
Sociální zabezpečení	511 000	13 490,79	70 692
Příjem po odečtu povinných plateb	8 774 978	1 829 667,44	9 587 458
Efektivní sazba	13,96 %	4,30 %	

*pozn.: Uvedená částka zdravotního pojištění byla vypočtena na základě nejvýhodnější varianty zdanění (paušální částky z registrovaných příjmů).

Z tabulky je zřejmé, že větší daňové zátěži podléhá poplatník č. 3 v České republice. Důvodem je vysoká daň z příjmu, která je téměř dvojnásobná oproti dani v Polsku. Menší daňové zátěži podléhá poplatník č. 3 v Polsku také v oblasti zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení. V ČR je zdravotní pojištění téměř 4násobně vyšší než v Polsku. Podobně tomu tak je i u sociálního zabezpečení, kde je pojistné v České republice vyšší více než 7násobně. Je to způsobeno pevným vyměřovacím základem, který v Polsku platí jak pro sociální zabezpečení, tak také v případě zdravotního pojištění při zdanění podle paušální částky z registrovaných příjmů.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo provést srovnání daně z příjmu fyzických osob v České republice a v Polsku a poukázat tak na rozdíly v daňovém zatížení poplatníků v roce 2022.

V první polovině teoretické části práce byla popsána daňová soustava v České republice a v Polsku. V obou srovnávaných zemích se daňová soustava skládá z daní přímých a nepřímých. Jak v České republice, tak i v Polsku se přímé daně dále dělí na tři kategorie – důchodové, majetkové a ostatní přímé daně. Daňové soustavy se liší například v jednotlivém rozdělení kategorií přímých daní. Jedním z konkrétních rozdílů obou daňových soustav je obsah majetkových daní. V České republice majetkové daně obsahují pouze dvě daně, zatímco v Polsku jsou majetkové daně rozděleny podrobněji. V rámci majetkových daní v Polsku rozlišují daň z nemovitosti, daň dědickou a darovací, zemědělskou daň, lesní daň a daň z dopravních prostředků. Zemědělská a lesní daň je v České republice obsažena v dani z nemovitých věcí. Daň dědická a darovací byla v České republice zrušena a nyní jsou bezúplatná plnění předmětem daně z příjmu. Dalším rozdílem je daň z hazardních her. V České republice je tato daň součástí daní přímých. V Polsku je daň z hazardních her zařazena mezi daně nepřímé.

V druhé polovině teoretické části je provedena podrobná rešerše zabývající se daní z příjmů fyzických osob. Hlavní rozdíl spočívá v možnostech zdanění v Polsku. Poplatníci zde mají na výběr mezi třemi způsoby zdanění, a to zdanění podle obecných pravidel, paušální částkou z registrovaných příjmů a zdanění paušální daní. V případě zdanění podle obecných pravidel mají někteří poplatníci navíc nárok na preferenční zdanění manželů a samoživitelů, které v mnoha případech vede k optimalizaci daňové povinnosti. Dalším rozdílem je výše daňových slev, které jsou v Polsku výrazně nižší než v České republice.

Na teoretickou část práce navázala praktická část, která obsahuje výpočet daně z příjmu fyzických osob na třech modelových příkladech. Jednotlivé příklady se lišily v druhu zdaňovaného příjmu a také v jejich výši. Příklady tak poukazují na rozdílný způsob zdanění v závislosti na druhu a výši příjmu poplatníka v obou zemích. Výpočty byly rozděleny na několik částí, a to na výpočet základu daně, výpočet pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění a výpočet daňové povinnosti. Na závěr jednotlivých výpočtů bylo provedeno srovnání daňového zatížení konkrétního poplatníka a bylo poukázáno na rozdíly ve výpočtech a výši daňových sazeb a úlev.

Na základě provedených výpočtů je u konkrétních poplatníků možné určit, jestli je výhodnější danit své příjmy v Polsku nebo v České republice. V případě poplatníka č. 1, který je zaměstnaný na hlavní pracovní poměr a zároveň během zdaňovacího období prodal rodinný dům, je výhodnější zdanit své příjmy v České republice. Výsledná daňová povinnost v České republice činí o 56 334 Kč méně než v Polsku. V České republice poplatník č. 1 dosáhl také vyšší čisté mzdy a nižšího pojistného na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění.

Poplatník č. 2, který provozoval řemeslnou živnost a pronajímal obchodní majetek dosáhl výrazně nižší daň z příjmu fyzických osob v České republice. Daň v České republice byla o 102 778 Kč nižší než v Polsku. Podobně tomu bylo i u zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení, které v Polsku dosahovalo výrazně vyšších hodnot než v České republice. Tyto tvrzení následně podpořil výpočet efektivní sazby, kdy efektivní sazba v České republice činila 3,66 %, zatímco efektivní sazba v Polsku dosáhla výše 17,52 %.

Poplatník č. 3 přesáhl 48násobek průměrné mzdy pro rok 2022 a jeho příjmy v České republice tak podléhaly druhé daňové sazbě ve výši 23 %. Jelikož má poplatník č. 3 v Polsku možnost využít zdanění paušální částkou z registrovaných příjmů, nedosáhne na progresivní sazbu daně, která v Polsku činí 32 %. Jeho příjmy tak byly zdaněny sazbou ve výši 3 %. Pro tohoto poplatníka je proto výhodnější zdanit své příjmy v Polsku, kde daň činí o 199 293 Kč méně než v České republice. Kromě daně z příjmu fyzických osob je v Polsku nižší také pojistné na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění. Je to způsobeno pevným vyměřovacím základem, který je v Polsku stanovený pro sociální zabezpečení a v případě poplatníka č. 3 také pro výpočet zdravotního pojištění z důvodu zvolení zdanění podle paušální částky z registrovaných příjmů. Výpočet efektivní sazby následně ukázal procentuální rozdíl celkové daňové zátěže poplatníka č. 3. V České republice efektivní sazba dosáhla výše 13,96 %, oproti tomu v Polsku efektivní sazba činila pouhých 4,30 %.

Na základě dosažených výsledků modelových příkladů je tedy možné konstatovat, že méně daňově zatíženi jsou poplatníci v České republice. Výjimkou jsou podnikatelé s vysokými příjmy, kteří díky paušální částce z registrovaných příjmů dosáhnou nižšího daňového zatížení v Polsku.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- BUREŠ, Michal, 2023. *Podat daňové přiznání k dani z nemovitých věcí musíte do 31. ledna 2023* [online]. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/503479-dan-z-nemovitosti/>
- Corporate - Other taxes* [online], 2023. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/poland/corporate/other-taxes>
- ČESKO, 2013. *Zákonné opatření Senátu o dani z nabytí nemovitých věcí*. In: . ročník 2013, číslo 340. Dostupné také z: <https://www.psp.cz/sqw/sbirka.sqw?cz=340&r=2013>
- Darowizny na krwiodawstwo* [online]. [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/darowizny-na-krwiodawstwo/#kiedy-przysluguje-ulga>
- DOSKOČILOVÁ, Veronika, 2023. *O jaké položky si můžete snížit základ daně z příjmů za rok 2022?* [online]. [cit. 2023-05-04]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/545538-snizte-si-danovy-zaklad-odectete-si-dary-i-uroky-z-hypoteky/>
- DOWGIER, Rafał, 2021. The Polish system of property taxation: Polski system opodatkowania nieruchomości. *State and Local Government Budget Law* [online]. 2021(9) [cit. 2023-03-06]. ISSN 2300-9853. Dostupné z: <https://doi.org/10.12775/PBPS.2021.014>
- DVOŘÁKOVÁ, Veronika, Marcel PITTERLING a Hana SKALICKÁ, 2019. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2019*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-315-2.
- DYNOWSKI, Piotr a Andrzej STELMACHOWSKI, 2022. *The Gambling Law Review: Poland* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://thelawreviews.co.uk/title/the-gambling-law-review/poland>
- European tax handbook*, 2021. 32nd ed. Amsterdam: International Bureau of Fiscal Documentation. Global tax series. ISBN 978-90-8722-690-9.
- Individual - Other taxes* [online], 2023. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/poland/individual/other-taxes>
- Individual - Taxes on personal income* [online], 2023. [cit. 2023-03-06]. Dostupné z: <https://taxsummaries.pwc.com/poland/individual/taxes-on-personal-income>

Jak odliczyć składki ZUS przy rozliczaniu podatków [online], 2023. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00230>

JAMES, Simon R. a Christopher NOBES, 2018. *The Economics of Taxation*. 18th ed. Birmingham: Fiscal Publications, 326 s. ISBN 978-1-906201-42-5.

K., Karina, 2021. *Podatek tonażowy w Polsce: czego dotyczy i kto go musi płacić?* [online]. [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: <https://www.gowork.pl/poradnik/17/zarobki/podatek-tonazowy-w-polsce-czego-dotyczy-i-kto-go-musi-placic/>

KLIMEŠOVÁ, Ludmila, 2018. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy. Právo a management. ISBN 978-80-87974-17-9.

KOSTRZYCKA, Beata, 2021. *Zwolnienia przedmiotowe w ustawie o PIT* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-wszystko-o-podatkach-dochodowych-cz-3-zwolnienia-przedmiotowe-w-ustawie-o-pit>

KRAJŇÁK, Michal, 2022. *Daň z příjmů fyzických osob v České republice*. Brno: CERM. ISBN 978-80-7623-086-6.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-165-3.

LEXOVÁ, Markéta, 2022. *Zdravotní pojištění a minimální vyměřovací základ* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/mzdy-a-prace/zdravotni-pojisteni-zamestnancu-a-minimalni-vymero/>

MACZALSKA, Iwona, 2023a. *Kwota wolna od podatku, kwota zmniejszająca podatek 2023* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.pit.pl/kwota-wolna-od-podatku/>

MACZALSKA, Iwona, 2023b. *Samotnie wychowujący dziecko* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.pit.pl/samotnie-wychowujacy-dziecko/>

MACHÁČEK, Ivan, 2019. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: Postupy, jak platit co nejnížší daň*. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-195-6.

MACHNIEWSKI, Szymon, 2022. *Podatek rolny: kto i kiedy powinien go zapłacić?* [online]. [cit. 2023-03-08]. Dostupné z:

<https://www.money.pl/gospodarka/podatek-rolny-kto-i-kiedy-powinien-go-zaplacic-6807994687535616a.html>

MARKOVÁ, Hana, 2023. *Daňové zákony: úplná znění platná k 1. 1. 2023*. 34. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-0023-1.

MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2023. *Sociální pojištění v roce 2022* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/socialni-pojisteni-v-roce-2022>

MINISTERSTWO FINANSÓW, 2023. *Podatek od środków transportowych* [online]. [cit. 2023-04-30]. Dostupné z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/opisy-procedur/-/proc/74>

Obecné informace, [2023]. *Finanční správa* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecne-informace>

Ostatní, 2023. *Finanční správa* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/ostatni>

OSVČ, © 2020. *Zdravotní pojišťovna ministerstva vnitra České republiky* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.zpmvcr.cz/platci/osvc>

PANUFNIK, Emilia, 2022. *Ile wynosi składka zdrowotna dla pracownika?* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://kadry.infor.pl/ubezpieczenia-spoeczne/ubezpieczenia-zdrowotne/5404462,skladka-zdrowotna-dla-pracownika.html>

POLSKO, 2022a. *Ustawa o podatku dochodowym od osób fizycznych*. In: . ročník 2022, číslo 2647. Dostupné také z: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/podatek-dochodowy-od-osob-fizycznych-16794311>

POLSKO, 2022b. *Ustawa o podatku dochodowym od osób prawnych*. In: . ročník 2022, číslo 2587. Dostupné také z: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/dzu-dziennik-ustaw/podatek-dochodowy-od-osob-prawnych-16794608>

Povinná účast na pojištění. *Česká správa sociálního zabezpečení* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/duchodove-pojisteni-osvc-povinna-ucast>

Přehled o příjmech a výdajích. *Česká správa sociálního zabezpečení* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/prehled-o-prijmech-a-vydajich>

REDAKCJA PORTALU PODATKOWEGO, 2022. *Podatek leśny* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/podatki-i-oplaty-lokalne/podatek-lesny/>

REDAKCJA PORTALU PODATKOWEGO, 2023. *Podatek od wydobywania niektórych kopalín* [online]. [cit. 2023-03-21]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pozostale-podatki/podatek-od-wydobywania-niektorych-kopalin/>

Roczne rozliczenie składki na ubezpieczenie zdrowotne [online], 2023. [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.zus.pl/-/roczne-rozliczenie-skladki-na-ubezpieczenie-zdrowotne>

Ryczałt od przychodów ewidencjonowanych [online], 2023. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.biznes.gov.pl/pl/portal/00263>

SĄDEJ, Marcin, 2022. *Rozróżnienie pomiędzy podatkami bezpośrednimi a pośrednimi* [online]. [cit. 2023-03-07]. Dostupné z: <https://www.pitax.pl/wiedza/przepisy-i-wskazniki/rozroznienie-pomiedzy-podatkami-bezposrednimi-a-posrednimi/>

Składki ZUS 2022: tabela [online], 2022. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://mojafirma.infor.pl/mala-firma/skladki-zus/5408103,Składki-ZUS-2022.html>

Składki ZUS za pracownika 2022 [online], 2022. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://kadry.infor.pl/zus/oplacanie-skladek/5408155,Składki-ZUS-za-pracownika-2022.html>

SOBKOWICZ, Aneta. *Zaliczka na PIT-28* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://pomoc.ifirma.pl/pomoc-artykul/zaliczka-na-pit-28/>

Souběh zaměstnání s kategorií OSVČ, © 2023. *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/zamestnavatel/soubeh-vice-kategorii-platcu/soubeh-zamestnani-s-kategorii-osvc>

Spotřební daně a jejich správa: Aktuality z oblasti SPD. *Celní správa České republiky* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>

TOMASIK, Paweł, ed., 2022. *Doing Business in Poland: Legal Aspects Guidebook for Foreigners* [online]. 13 [cit. 2023-03-08]. Dostupné z: https://www.pnplaw.pl/wp-content/uploads/2022/04/2022_PNP-law-broszura_double-page_fit-page_layout.pdf

Ulga na dziecko [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/ulga-na-dziecko/>

Ulga rehabilitacyjna PIT [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.podatki.gov.pl/pit/ulgi-odliczenia-i-zwolnienia/ulga-rehabilitacyjna/#dla-kogo-ulga>

ULICKI, Krzysztof, 2022. *Podstawa składki zdrowotnej w 2022r.* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.system.pl/podstawa-skladki-zdrowotnej-w-2022r>

Výpočet pojistného. *Česká správa sociálního zabezpečení*[online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.cssz.cz/web/cz/vypocet-pojistneho>

Výpočet výše pojistného, © 2023. *Všeobecná zdravotní pojišťovna České republiky* [online]. [cit. 2023-05-16]. Dostupné z: <https://www.vzp.cz/platci/informace/osvc/vymerovaci-zaklad-a-vypocet-pojistneho/vypocet-vyse-pojistneho>

WFIRMA, 2022. *Podatek dochodowy od osób fizycznych: czym jest i kogo dotyczy?* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/podatek-dochodowy-od-osob-fizycznych-czym-jest-i-kogo-dotyczy>

WFIRMA, 2023. *Zaliczki na podatek dochodowy: jak obliczyć po zmianach!* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://poradnikprzedsiębiorcy.pl/-zaliczki-na-podatek-dochodowy>

Wspólne rozliczenie małżonków PIT za 2022 (2023)[online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.e-pity.pl/wspolne-rozliczenie-malzonkow-pit/>

ZACHARCZUK, Paweł, 2023. *SKŁADKI ZUS 2022: Składki ZUS - Aktualne i historyczne* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.zus.info.pl/skladki-zus-2022/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

b. r.	bez roku
č.	číslo
ČR	Česká republika
DPFO	daň z příjmu fyzických osob
DPH	daň z přidané hodnoty
DZD	dílčí základ daně
EU	Evropská unie
EUR	euro
FO	fyzická osoba
ha	hektar
Kč	koruna česká
např.	například
odst.	odstavec
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	osoba samostatně výdělečně činná
písm.	písmeno
PLN	zlotý
PO	právnícká osoba
pozn.	poznámka
Sb.	sbírka
tzv.	takzvaně
ZD	základ daně
ZDP	zákon o dani z příjmu
ZTP/P	zvlášť těžké postižení s průvodcem
ZUS	Zakład Ubezpieczeń Społecznych

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Daňová soustava v České republice	13
Obrázek 2: Daňová soustava v Polsku.....	17

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Sazby daně z příjmu FO v ČR.....	30
Tabulka 2: Slevy na dani v roce 2022.....	30
Tabulka 3: Daňové zvýhodnění v roce 2022	31
Tabulka 4: Sociální zabezpečení – závislá činnost v ČR.....	32
Tabulka 5: Sociální zabezpečení – OSVČ v ČR.....	33
Tabulka 6: Minimální měsíční vyměřovací základ sociálního zabezpečení OSVČ v ČR...	33
Tabulka 7: Zdravotní pojištění – závislá činnost v ČR.....	34
Tabulka 8: Zdravotní pojištění – OSVČ v ČR.....	34
Tabulka 9: Sazby daně podle obecných podmínek v Polsku v roce 2022.....	41
Tabulka 10: Prorodinná úleva – 1 dítě.....	43
Tabulka 11: Prorodinná úleva – 2 a více dětí	44
Tabulka 12: Sociální zabezpečení – závislá činnost 2022.....	46
Tabulka 13: Vyměřovací základ sociálního zabezpečení pro podnikatele v roce 2022	46
Tabulka 14: Sociální zabezpečení u podnikatele v roce 2022	47
Tabulka 15: Zdravotní pojištění u zaměstnance v roce 2022	47
Tabulka 16: Zdravotní pojištění u podnikatele v roce 2022	48
Tabulka 17: Zdravotní pojištění v roce 2022 – paušální částka z registrovaných příjmů ...	48
Tabulka 18: Výpočet dílčího základu daně podle § 10 u poplatníka č. 1 v ČR.....	52
Tabulka 19: Roční výše pojistného u poplatníka č. 1 v ČR.....	52
Tabulka 20: Výpočet daně z příjmu FO u poplatníka č.1 v ČR.....	53
Tabulka 21: Výpočet čisté mzdy u poplatníka č. 1 v ČR	54
Tabulka 22: Výpočet základu daně u příjmů z prodeje nemovitosti u poplatníka č. 1 v Polsku	55
Tabulka 23: Úhrn zaplaceného pojistného u poplatníka č.1 v Polsku	56
Tabulka 24: Výpočet daně z příjmu FO – závislá činnost u poplatníka č. 1 v Polsku	57
Tabulka 25: Výpočet daně z příjmu FO – prodej nemovitosti u poplatníka č. 1 v Polsku..	58
Tabulka 26: Celková daňová povinnost u poplatníka č. 1 v Polsku	58
Tabulka 27: Výpočet čisté mzdy u poplatníka č. 1 v Polsku.....	59
Tabulka 28: Srovnání čisté měsíční mzdy u poplatníka č. 1	60
Tabulka 29: Komparace výpočtů daně z příjmu FO u poplatníka č. 1	61
Tabulka 30: Výpočet efektivní sazby u poplatníka č. 1	62
Tabulka 31: Příjmy ze samostatné činnosti podle § 7	63
Tabulka 33: Výpočet základu daně u poplatníka č. 2 v ČR.....	64
Tabulka 33: Roční pojistné u poplatníka č. 2 v ČR.....	64

Tabulka 34: Výpočet daňové povinnosti z příjmu FO u poplatníka č. 2 v ČR.....	65
Tabulka 35: Způsoby zdanění a základ daně u poplatníka č. 2 v Polsku	67
Tabulka 37: Roční výše sociálního zabezpečení u poplatníka č. 2 v Polsku.....	67
Tabulka 38: Roční výše zdravotního pojištění u poplatníka č. 2 v Polsku.....	68
Tabulka 39: Výpočet daně z příjmu FO podle obecných podmínek u poplatníka č. 2 v Polsku	70
Tabulka 40: Výpočet daně z příjmu FO při preferenčním zdanění u poplatníka č. 2 v Polsku	71
Tabulka 41: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální daně u poplatníka č. 2 v Polsku ...	72
Tabulka 42: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální částky z registrovaných příjmů u P1	73
Tabulka 43: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální částky z registrovaných příjmů u P2	73
Tabulka 44: Srovnání výše daně u jednotlivých typů zdanění	74
Tabulka 45: Komparace výpočtu daně z příjmu FO u poplatníka č. 2	75
Tabulka 47: Výpočet efektivní sazby u poplatníka č. 2.....	76
Tabulka 48: Roční výše pojistného u poplatníka č. 3 v ČR.....	78
Tabulka 49: Výpočet daně z příjmu FO u poplatníka č. 3 v ČR.....	79
Tabulka 50: Roční výše sociálního zabezpečení u poplatníka č. 3 v Polsku.....	80
Tabulka 51: Roční výše zdravotního pojištění u poplatníka č. 3 v Polsku.....	81
Tabulka 52: Výpočet daně z příjmu FO podle obecných pravidel u poplatníka č. 3 v Polsku	82
Tabulka 53: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální daně u poplatníka č. 3 v Polsku ...	83
Tabulka 54: Výpočet daně z příjmu FO podle paušální částky z registrovaných příjmů u poplatníka č. 3 v Polsku.....	84
Tabulka 55: Srovnání výše daně u jednotlivých typů zdanění u poplatníka č. 3 v Polsku..	85
Tabulka 56: Komparace výpočtu daně z příjmu FO u poplatníka č. 3	86
Tabulka 58: Výpočet efektivní sazby u poplatníka č. 3.....	87